

Azərbaycan Respublikası

Maliyyə Nazirliyinin

"19" may 2014-cü il tarixli

Q-12 nömrəli Kollegiya Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

**Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə
sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması**

QAYDALARI

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qaydalar «Sığorta fəaliyyəti haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun 81.8-ci maddəsinə uyğun olaraq hazırlanmışdır və sığorta ehtiyatlarını təmin edən aktivlərin diversifikasiya səviyyəsi, etibarlılığı, investisiyaya yönəldilməsi, rentabelliyi, likvidliyi, tərkibi və digər keyfiyyət meyarları nəzərə alınmaqla, belə ehtiyatların tərkibini, formalaşdırılmasını, həmçinin sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payının hesablanması məsələlərini tənzimləyir.

1.2. İcbari sığorta növləri üzrə sığorta ehtiyatları icbari sığorta qanunlarının tələbləri nəzərə alınmaqla bu qaydalara uyğun olaraq hesablanır.

1.3. Bu Qaydalarda istifadə olunan «sığortaçı» anlayışı sığortaçılarla yanaşı, «Sığorta fəaliyyəti haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununun 1.2-ci maddəsinə uyğun olaraq, təkrarsığortaçıları da əhatə edir.

1.4. Bu Qaydaların məqsədləri üçün aşağıdakı anlayışlardan istifadə edilir:

1.4.1. aktuar metodları - sığorta ehtiyatlarının hesablanması zamanı aktuari tərəfindən tətbiq edilən iqtisadi-riyazi hesablama metodları;

1.4.2. hesabat tarixi – sığortaçının müvafiq hesabatının tərtib edildiyi tarix;

1.4.3. hesabat dövrü - hesabat tarixindən əvvəlki 12 ay;

1.4.4. sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri – sığorta müqavilələri və təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə təkrarsığorta müqavilələri;

1.4.5. baza sığorta haqqı – sığorta müqaviləsi üzrə hesablanmış sığorta haqqından həmin müqavilənin bağlanması üzrə göstərilən vasitəçilik xidməti üçün komisiyon muzzdu (hesablanmış sığorta haqqının 15%-dən çox olmamaqla) çıxıldıqdan sonra qalan məbləğ;

1.4.6. baza təkrarsığorta haqqı – təkrarsığorta müqaviləsi üzrə hesablanmış təkrarsığorta haqqından həmin müqavilə üzrə təkrarsığortalıya və (və ya) vasitəçilik xidməti üçün hesablanmış komisiyon muzzdu (qəbul edilən risklərlə bağlı təkrarsığorta müqavilələri üçün hesablanmış təkrarsığorta haqqının 15%-dən çox olmamaqla) çıxıldıqdan sonra qalan məbləğ.;

1.4.7. qazanılmamış sığorta haqqı - sığorta haqqının sığorta təminatının qüvvədə olma müddətinin hesablama tarixindən sonrakı dövrünə aid olan hissəsi;

1.4.8. qazanılmamış təkrarsığorta haqqı - təkrarsığorta haqqının təkrarsığorta müqaviləsi üzrə təkrarsığorta təminatının qüvvədə olma müddətinin hesablama tarixindən sonrakı dövrünə aid olan hissəsi;

1.4.9. qazanılmış məcmu sığorta haqları - hesabat dövrü ərzində bağlanmış sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə hesablanmış məcmu baza sığorta haqlarının və hesabat dövrünün əvvəlinə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsinin cəmindən həmin dövrün sonuna qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsini çıxdıqdan sonra qalan məbləğ;

1.4.10. minimum depozit təkrarsığorta haqqı – qeyri-mütənasib təkrarsığorta üzrə obliqator formada bağlanan təkrarsığorta müqavilələrində təkrarsığortalının gözlənilən sığorta portfelinə uyğun olaraq müəyyən edilən, müqavilə ilinin əvvəlində ödənilən ilkin təkrarsığorta haqqı;

1.4.11. tənzimlənməmiş tələb - sığorta və ya təkrarsığorta müqaviləsinə müvafiq olaraq sığorta ödənişinin həyata keçirilməsi üçün sığortaçıya bildirilmiş elə sığorta və ya təkrarsığorta tələbidir ki, onunla əlaqədar sığorta ödənişi verilməmişdir və ya tam məbləğdə verilməmişdir;

1.4.12. gətirilmiş gözlənilən dəyər - faiz dərəcəsi və hesabat tarixi ilə sığorta haqlarının və ya sığorta ödənişlərinin verilməsi tarixləri arasındakı müddət nəzərə alınmaqla hesablanan (diskontlaşdırılan) sığorta haqlarının və ya sığorta ödənişlərinin, yaxud da xərclərin gözlənilən (ehtimal olunan) dəyəri;

1.4.13. bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatı - baş verməsi haqqında qanunla və ya sığorta və ya təkrarsığorta müqaviləsi ilə müəyyən olunmuş qaydada hesabat tarixinə qədər sığortaçıya bildirilmiş, lakin sığorta ödənişləri verilməmiş, yaxud tam verilməmiş sığorta hadisələri üzrə sığorta ödənişlərinin verilməsi ilə bağlı sığortaçının öhdəliyi;

1.4.14. uzunmüddətli öhdəliklər ehtiyatı (riyazi ehtiyatlar) - hesabat tarixinə qədər baş verməmiş, lakin sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin qüvvədə olma müddətində gələcəkdə baş verməsi mümkün ola bilən sığorta hadisələri üzrə sığorta ödənişlərinin verilməsi ilə bağlı sığortaçının (təkrarsığortaçının) öhdəliyi;

1.4.15. baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatı - baş verməsi haqqında qanunla və ya sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi ilə müəyyən olunmuş qaydada hesabat tarixinə qədər sığortaçıya bildirilməmiş, sığorta hadisələri üzrə sığorta ödənişlərinin verilməsi ilə bağlı sığortaçının (təkrarsığortaçının) öhdəliyi;

1.4.15–1. sabitləşdirici ehtiyat – hər hansı sığorta sinfi üzrə zərərliklik dərəcəsi (təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla) 100 faizdən artıq olduğu halda yaradılan ehtiyat;

1.4.15–2. şərti öhdəliklər ehtiyatı – “İcbari sığortalar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə uyğun olaraq kompensasiya ödənişlərinin verilməsi üçün kompensasiya ödənişləri ehtiyatı kifayət etmədikdə, sığortaçı tərəfindən əlavə haqların ödənilməsini təmin etmək üçün yaradılan ehtiyat;

1.4.16. həyatın qeyri-yığım sığortası – həyatın yığım sığortasına aid olmayan həyat sığortası sinifləri;

1.4.17. xalis sığorta ehtiyatları – sığorta ehtiyatlarından bu ehtiyatlarda təkrarsığortaçıların payı çıxdıqdan sonra qalan məbləğ.

2. Sığorta ehtiyatlarının tərkibi

2.1. Sığortaçı aşağıdakı tərkibdə sığorta ehtiyatları formalaşdırmalıdır:

2.1.1 qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatı (bundan sonra QSHE adlandırılacaq) - sığortaçı tərəfindən qeyri-həyat sığortası sahəsindəki, hesabat tarixinə qüvvədə olan sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə formalaşdırılır;

2.1.2. uzunmüddətli öhdəliklər ehtiyatı (riyazi ehtiyatlar) (bundan sonra RE adlandırılacaq) – sığortaçı tərəfindən həyat sığortası sahəsindəki, hesabat tarixinə qüvvədə olan sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə yaradılır;

2.1.3. zərərlər ehtiyatı:

- baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatı (bundan sonra BVBZE adlandırılacaq);

- bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatı (bundan sonra BTZE adlandırılacaq).

2.1.3-1. sabitləşdirici ehtiyat;

2.1.3-2. şərti öhdəliklər ehtiyatı;

2.1.4. sığorta nəzarəti orqanının qeyri-həyat sığortası üzrə formalaşdırılmasını tələb etdiyi əlavə ehtiyatlar.

2.2. Sığorta ehtiyatlarının bu Qaydalara əsasən hesablanmış məbləği onun minimum məbləğidir. Sığortaçı sığorta ehtiyatlarını bu Qaydalara əsasən hesablanmış minimum məbləğdən artıq məbləgdə formalaşdırma bilər.

2.3. Sığorta ehtiyatlarının bu Qaydalara əsasən hesablanmış minimum məbləğindən artıq məbləği və əlavə ehtiyatlar üzrə təkrarsığortaçıların payı sifirə bərabər qəbul edilir.

3. Sığorta ehtiyatlarının hesablanmasına aid ümumi tələblər

3.1. Qüvvədə olan sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə qəbul edilmiş öhdəliklərin icrasını təmin etmək üçün sığortaçı bu Qaydalara əsasən hesablanmış məbləğdən az olmayan məbləgdə formalaşdırılmış sığorta ehtiyatlarına malik olmalıdır.

3.2. Sığorta ehtiyatları sığortaçı tərəfindən sığortanın hər bir sinfi üzrə ayrılıqda formalaşdırılır.

3.3. Sığorta ehtiyatlarının hesablanması sığortaçı tərəfindən bağlanmış bütün sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə qəbul edilən öhdəliklər nəzərə alınmaqla risklərin sonrakı təkrarsığortasından asılı olmayaraq aparılır.

3.4. Sığorta ehtiyatlarının hesablanması zamanı onun hər bir növü (bu Qaydaların 2.1-ci bəndində göstərilən tərkib hissəsi) nəzərə alınmaqla bu Qaydaların 6-cı bölməsinə müvafiq olaraq sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payı müəyyən edilir.

3.5. Əgər sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi və ya qanunla sığorta təminatının müddəti dəqiq təyin olunmamışdırsa, onda sığorta ehtiyatlarının hesablanması üçün sığorta və ya təkrarsığorta müqaviləsinin qüvvədə olma müddəti qəbul edilir.

3.6. Müəyyən sığorta sinfinə münasibətdə sığorta ehtiyatlarının növü üzrə sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payı sığorta ehtiyatlarından böyük olarsa, sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payı sığorta ehtiyatlarına bərabər götürülür.

3.7. Sığortaçı sığorta ehtiyatlarının hesablanması üçün zəruri olan məlumatları əks etdirən sənədləri (sığorta və təkrarsığorta müqavilələri, sığorta müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi və ya sığorta hadisələrinin baş verməsi haqqında daxil olmuş ərizələr, bildirilmiş zərərin ehtimal olunan ilkin məbləğini əks etdirən sənəd, hesablanmış komissiya müddələri, sığorta haqlarının ödənilməsi, hesablanmış sığorta ödənişləri, sığorta ödənişlərinin verilməsi və qaytarılan sığorta haqları barədə mühasibat sənədləri) sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə öhdəliklərin tam yerinə yetirildiyi tarixdən ən azı 5 il müddətində saxlamalıdır.

3.8. Sığortaçı həyat və qeyri-həyat sığortaları üzrə sığorta ehtiyatlarının hesablanması üçün zəruri olan məlumatların ayrılıqda aşağıdakı jurnallarda qeydiyyatını (kağız və elektron daşıyıcılarında) aparmalıdır:

3.8.1. Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinin uçotu jurnalı;

3.8.2. Zərərlərin uçotu jurnalı.

3.9. Sığorta ehtiyatlarının hesablanması ilə əlaqədar «Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinin uçotu» və «Zərərlərin uçotu» jurnallarının formaları bu Qaydaların müvafiq olaraq 1 və 2 №-li Əlavələrində göstərilmişdir. Sığortaçı (təkrarsığortaçı) həmin jurnallarda (axırıncı sütundan sonra) sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri və zərərlərlə bağlı digər məlumatları da göstərə bilər.

3.10. Sığorta nəzarəti orqanı sığorta ehtiyatlarının hesablanmasının düzgünlüyünü yoxlamaq üçün bu Qaydaların 3.8-ci bəndində göstərilən jurnalları sığortaçıdan (təkrarsığortaçıdan) tələb etmək hüququna malikdir.

4. Qeyri-həyat sığortası sahəsi üzrə sığorta ehtiyatları

4.1. Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatı

4.1.1. Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatı iki hissədən ibarətdir:

4.1.1.1. qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsi (bundan sonra QSHEB adlandırılacaq);

4.1.1.2. qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının əlavə hissəsi (bundan sonra QSHEƏ adlandırılacaq).

4.1.2. Qazanılmamış sığorta haqqı hər bir sığorta müqaviləsi üzrə aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$QSH = BSH \times (T_1 - T_2) / T_1,$$

burada:

QSH - sığorta müqaviləsi üzrə qazanılmamış sığorta haqqıdır;

BSH - sığorta müqaviləsi üzrə baza sığorta haqqıdır;

T_1 - sığorta təminatının müddətinin günlərlə sayıdır;

T_2 - sığorta təminatının başlandığı andan hesabat tarixinə qədər onun qüvvədə olduğu günlərin sayıdır.

4.1.3. Baxılan sığorta sinfinə aid olan bütün sığorta müqavilələri üzrə ayrı-ayrılıqda hesablanmış qazanılmamış sığorta haqlarının cəmi sığortaçının həmin sinif üzrə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsini təşkil edir.

4.1.4. Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının əlavə hissəsi bu Qaydaların 6.2.3-cü bəndinə müvafiq olaraq hesablanır.

4-1. Sabitləşdirici ehtiyat

4-1.1. Sığorta sinfi üzrə sabitləşdirici ehtiyatın məbləği hesabat tarixinə həmin sinif üzrə hesablanmış zərərlik dərəcəsinin (təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla) 100 faizdən artıq olan hissəsi ilə bu sinif üzrə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının hasilinə bərabərdir.

4-1.2. Sabitləşdirici ehtiyatda təkrarsığortaçıların payı sıfıra bərabər qəbul edilir.

4.2. Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatı

4.2.1. BTZE sığortaçıya bildirilmiş, lakin hesabat tarixinə qədər tənzimlənməmiş hər bir tələb üzrə hesablanır. Bildirilmiş tələb sığorta hadisəsinin baş verməsi barədə qanunla və ya sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi ilə müəyyən olunmuş qaydada sığortaçıya bildirildiyi andan zərər məbləği göstərilməklə sığortaçının zərərlərin uçotu jurnalında qeyd olunur.

4.2.2. BTZE aşağıdakı kimi hesablanır:

$$BTZE = SÖ + QSH + ZTX,$$

burada:

SÖ - sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə bildirilmiş tələblərlə bağlı verilməli olan sığorta ödənişləridir;

QSH - sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi (şərtlərinin dəyişdirilməsi) ilə əlaqədar hesabat tarixinə sığortalılara (təkrarsığortalılara) qaytarılmalı olan sığorta (təkrarsığorta) haqlarıdır;

ZTX - sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə bildirilmiş tələblərlə bağlı zərərlərin tənzimlənməsi, o cümlədən sığorta ödənişlərinin məbləğlərinin müəyyən edilməsi, həmçinin sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi (şərtlərinin dəyişdirilməsi) ilə əlaqədar hesabat tarixinə sığortalılara (təkrarsığortalılara) qaytarılmalı olan sığorta (təkrarsığorta) haqlarının hesablanması zamanı sığortaçının çəkməli olduğu xərclərdir (zərərlərin tənzimlənməsi xərcləri).

ZTX sığorta müqavilələri üzrə bildirilmiş tələblərlə bağlı verilməli olan sığorta ödənişlərinin və sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi (şərtlərinin dəyişdirilməsi) ilə əlaqədar hesabat tarixinə sığortalılara (təkrarsığortalılara) qaytarılmalı olan sığorta (təkrarsığorta) haqlarının 3 faizi məbləğində qəbul edilir.

4.2.3. Əgər verilməli olan sığorta ödənişinin məbləği müəyyən edilməmişdirsə, onda BTZE-nin hesablanması üçün sığorta ödənişinin sığorta hadisəsi barədə sığortaçı tərəfindən ilkin olaraq alınmış məlumatlar əsasında qiymətləndirilmiş mümkün ola bilən maksimum qiyməti istifadə edilir (sığorta məbləğindən böyük olmamaqla).

4.2.4. BTZE-nin məbləği sığorta haqlarının ödənilməsi üzrə sığortalının (təkrarsığortalının) hesabat tarixinə sığortaçıya olan borcları qədər azaldıla bilər.

4.2.5. Sığortaçı BTZE-ni, hansının birinci baş verməsindən asılı olaraq, sığorta ödənişinin verildiyi və ya sığorta ödənişinin verilməsindən imtina edilməsi barədə sığortaçının qərar qəbul etdiyi anadək, yaxud sığorta ödənişinin alınmasından sığortalının yazılı şəkildə imtina etməsi anıadək formalaşdırır.

4-2. Şərti öhdəliklər ehtiyatı

4-2.1. Şərti öhdəliklər ehtiyatı “İcbari sığortalar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulan icbari sığorta sinifləri üzrə yaradılır.

4-2.2. Şərti öhdəliklər ehtiyatının məbləği Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin 2011-ci il 06 dekabr tarixli Q-01 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “İcbari Sığorta Bürosunun iştirakçısı olan sığortaçıların şərti öhdəliklər ehtiyatının formalaşdırılması Qaydası”na əsasən müəyyən edilir.

4-2.3. Şərti öhdəliklər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı sifərə bərabər qəbul edilir.

4.3. Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatı

4.3.1. BVBZE-nin hesablanması hər bir sığorta sinfi üzrə ayrılıqda aparılır.

4.3.2. Baxılan sığorta sinfi üzrə BVBZE aşağıdakı üç məbləğdən böyük olanıdır:

4.3.2.1. verilmiş sığorta ödənişlərinə əsasən hesabat tarixinə üçbucaq metodu ilə hesablanmış BVBZE;

4.3.2.2. hesabat tarixinə hesablanmış BTZE-nin 25 faizi;

4.3.2.3 hesabat tarixindən əvvəlki 4 rüb ərzində qazanılmış məcmu sığorta haqlarının 2,5 faizi.

4.3.3. Üçbucaq metodundan istifadə edərkən hesablamada istifadə olunan sığorta ödənişlərinin aid olduğu dövr kimi «Sığorta fəaliyyəti haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununun 14.3.1.1-14.3.2.7-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş sığorta sinifləri üçün hesabat tarixindən əvvəlki 12 rüb, 14.3.3.1-14.3.5.2-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş sığorta sinifləri üçün isə 20 rüb qəbul edilir. Rübün sayı N ilə işarə olunur. Hesabat tarixi isə N-ci rübün sonu ilə üst-üstə düşür.

Hesablama üçün istifadə olunan ilkin məlumatlar aşağıdakılardır:

4.3.3.1. baxılan sığorta -sinfinin bütün müqavilələri üzrə i-ci rübdə baş vermiş sığorta hadisələri ilə əlaqədar ilk j rüb ərzində verilmiş sığorta ödənişlərinin (subroqasiya hüququndan istifadə etməklə alınan məbləğlər çıxılmaqla) cəmi (bu göstərici $x(i, j)$ ilə işarə edilir);

4.3.3.2. baxılan sığorta sinfinin bütün müqavilələri üzrə i-ci rübdə qazanılmış məcmu sığorta haqları (bu göstərici $QMSH(i)$ ilə işarə edilir);

4.3.3.3. baxılan sığorta sinfinin bütün müqavilələri üzrə i-ci rübdə baş vermiş sığorta hadisələri üzrə bildirilmiş, lakin hesabat tarixinə qədər tənzimlənməmiş zərərlərin məbləği (bu göstərici $BTZ(i)$ ilə işarə edilir).

4.3.4. BVBZE-nin üçbucaq metodu ilə hesablanması aşağıdakı mərhələlərdən ibarətdir:

4.3.4.1. Bütün rüblər ($i=1,2,...,N$) ərzində baş vermiş sığorta hadisələri ilə əlaqədar j-ci rübün sonunadək ödənilmiş zərərlərin ümumi məbləğinin hesablanması. Bu göstərici $y(j)$ ilə işarə edilir və aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$y(j) = x(1,j) + x(2,j) + \dots + x(N-j+1,j) = \sum_{k=1}^{N-j+1} x(k,j), j=1,2,...,N.$$

4.3.4.2. Zərərlərin inkişafı əmsallarının hesablanması. Bu əmsallar $C(j,j+1)$ ilə işarə edilir və sonunda zərərlərin ödənilməsinin baş verdiyi j -ci rübdən $(j+1)$ -ci rübə keçdikdə ümumi sığorta ödənişinin dəyişməsinə göstərir. Qeyd olunan əmsallar aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$C(j,j+1) = y(j+1)/(y(j) - x(N-j+1,j)), \text{ əgər } y(j) - x(N-j+1,j) \neq 0 \text{ və } j=1,2,\dots,N-1.$$

$$C(j,j+1) = C(j+1,j+2), \text{ əgər } y(j) - x(N-j+1,j) = 0 \text{ və } j=1,2,\dots,N-1.$$

$$C(N,N+1) = 1.$$

Əgər müəyyən sığorta sinfi üzrə zərərlərin inkişafı əmsalları hesablanarkən sıfıra bölmə halı yaranarsa, onda sığortaçı hesablamaların davam etdirilməsi məqsədi ilə sığorta bazarı üzrə hər bir sığorta sinfinə dair hər ilin mart ayının 31-dək sığorta nəzarəti orqanının informasiya sistemində üçbucaq metodu ilə BVBZE-nin və bu ehtiyatda təkrarsığortaçıların payının hesablanması üzrə ayrı-ayrılıqda yerləşdirdiyi zərərlərin inkişafı əmsallarından və ödənilmiş zərərlər əmsalının orta qiymətindən istifadə edir.

4.3.4.3. Zərərlərin inkişafı amillərinin qiymətlərinin hesablanması. Bu göstərici $H(j)$ ilə işarə edilir və j -ci rübdən N -ci rübə (hesabat və ya zərərlərin ödənilməsi rübünə) keçdikdə ümumi sığorta ödənişinin məbləğinin məcmu dəyişmə tempini göstərir. Onun qiymətləri aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$H(j) = C(j,j+1) \times C(j+1,j+2) \times \dots \times C(N,N+1) = \prod_{k=j}^N C(k,k+1), j=1,2,\dots,N.$$

4.3.4.4. Gecikmə amillərinin hesablanması. Bu göstərici $L(j)$ ilə işarə edilir və aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$L(j) = 1/H(j), j=1,2,\dots,N.$$

4.3.4.5. Ödənilmiş zərərlər əmsalının (i -ci rübdə baş vermiş sığorta hadisələri üzrə hesablama zərərliliyinin) hesablanması. Bu göstərici $U(i)$ ilə işarə edilir və aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$U(i) = x(i,N-i+1) \times H(N-i+1)/QMSH(i), i=1,2,\dots,N.$$

4.3.4.6. Ödənilmiş zərərlər əmsalının orta qiymətinin hesablanması. Bu göstərici U ilə işarə edilir və aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$U = (U(k_1) + U(k_2) + \dots + U(k_m)) / m = \frac{\sum_{i=1}^m U(k_i)}{m}$$

burada:

m – bu Qaydalara 3 №-li Əlavənin Forma № 8-8, 8-12 və 4 №-li Əlavənin Forma № 9-11 və 9-15-də əks olunmuş qazanılmış məcmu sığorta (təkrarsığorta) haqları sütununda sıfır olmayan sətirlərin sayıdır;

k_i ($i = 1, 2, \dots, m$) – bu Qaydalara 3 №-li Əlavənin Forma № 8-8, 8-12 və 4 №-li Əlavənin Forma № 9-11 və 9-15-də əks olunmuş qazanılmış məcmu sığorta (təkrarsığorta) haqlarının sütununda sıfır olmayan sətirlərin sıra nömrələridir;

$U(k_i)$ – k_i nömrəli sətir üzrə ödənilmiş zərər əmsalıdır.

Müəyyən sığorta sinfinə aid olan sığorta müqavilələri üzrə BVBZE-nin üçbucaq metodu ilə hesablanması zamanı bir və ya bir neçə sətir tamamilə sıfırlardan ibarət ola bilər. Belə halda, müvafiq sığorta sinfi üzrə zərərlərin inkişafı əmsalları hesablanarkən sıfıra bölmə halı yaranmazsa və ödənilmiş zərərlər əmsalının orta qiyməti vahiddən kiçik olarsa, hesablama məqsədi ilə həmin əmsalın qiyməti vahidə bərabər qəbul edilir.

4.3.4.7. i -ci rübdə baş vermiş sığorta hadisələri üzrə bütün (ödənilmiş və ödənilməmiş) zərərlərin N -ci rübün sonuna gözlənilən (proqnozlaşdırılan) qiymətinin hesablanması. Bu göstərici $V(i)$ ilə işarə edilir və aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$V(i) = U \times QMSH(i), i=1,2,\dots,N.$$

4.3.4.8. i -ci rübdə baş vermiş sığorta hadisələri üzrə bütün ödənilməmiş zərərlərin N -ci rübün sonuna gözlənilən (proqnozlaşdırılan) qiymətinin hesablanması. Bu göstərici $R(i)$ ilə işarə edilir və aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$R(i) = (1-L(N-i+1)) \times V(i), i=1,2,\dots,N.$$

4.3.4.9. i -ci rübdə baş vermiş sığorta hadisələri üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin N -ci rübün sonuna gözlənilən (proqnozlaşdırılan) qiymətinin hesablanması. Bu göstərici $BVBZ(i)$ ilə işarə edilir və aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$BVBZ(i) = \max\{R(i) - BTZ(i), 0\}, i=1,2,\dots,N.$$

4.3.4.10. Sığorta hadisələrinin baş verdiyi bütün rüblər üzrə baxılan sığorta sinfininbütün müqavilələri üçün baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin N -ci rübün sonuna gözlənilən (proqnozlaşdırılan) qiymətinin hesablanması. Bu göstərici $BVBZ$ ilə işarə edilir və aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$BVBZ = BVBZ(1) + BVBZ(2) + \dots + BVBZ(N) = \sum_{i=1}^N BVBZ(i).$$

4.3.4.11. Zərərlərin tənzimlənməsi xərcləri də nəzərə alınmaqla, sığorta hadisələrinin baş verdiyi bütün rüblər üzrə baxılan sığorta sinfininbütün sığorta müqavilələri üçün baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatının N -ci rübün sonuna gözlənilən (proqnozlaşdırılan) qiymətinin hesablanması. Bu göstərici aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$BVBZE = 1,03 \times BVBZ.$$

4.3.4.12. Bütün sığorta portfeli üzrə BVBZE-nin hesablanması. Bu məbləğ hər bir sığorta sinfi üzrə hesablanmış baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatını toplamaqla müəyyən edilir.

5. Həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatları

5.1. Həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatlarının hesablanması göstərilən sığorta siniflərinə aid olan hər bir sığorta müqaviləsi üzrə ayrılıqda aparılır:

5.1.1. həyatın qeyri-yığım sığortası («Sığorta fəaliyyəti haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun 14.2.1-ci, 14.2.4-cü və 14.2.5-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş sığorta sinifləri);

5.1.2. həyatın yaşam sığortası;

5.1.3. annuitet sığortası, o cümlədən:

5.1.3.1. sığorta ödənişlərinin verilməsinin başlanğıc tarixi hesabat tarixindən sonra gələn annuitet sığortası;

5.1.3.2. sığorta ödənişlərinin verilməsinin başlanğıc tarixi hesabat tarixindən əvvəl gələn annuitet sığortası.

5.3. Riyazi ehtiyatlar

5.3.1. Riyazi ehtiyatlar iki hissədən ibarətdir:

5.3.1.1. riyazi ehtiyatların baza hissəsi (bundan sonra – REB adlandırılacaq);

5.3.1.2. riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi (bundan sonra – REƏ adlandırılacaq).

5.3.2. REB-in hesablanması zamanı sığortaçı həmin ehtiyatların təmin edilməsi üçün qəbul edilən aktivlərin investisiya portfeli üzrə gəlirliliyin proqnozlaşdırılan səviyyəsinə bərabər olan və aşağıdakı hədləri aşmayan illik faiz dərəcəsindən istifadə etməlidir:

5.3.2.1. əgər sığortanın valyutası xarici valyutadırsa, 5 %;

5.3.2.2. əgər sığortanın valyutası milli valyutadırsa, 8 %.

5.3.3. Annuitet sığortası istisna olmaqla, digər həyat sığortası sinifləri üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsi

5.3.3.1. Annuitet sığortası istisna olmaqla, digər həyat sığortası siniflərinə aid olan sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsi aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$REB = S\ddot{O}_{g,g,d} + ZTX_{g,g,d} + \dot{I}AX_{g,g,d} - SH_{g,g,d},$$

burada:

$S\ddot{O}_{g,g,d}$ – sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəridir;

$ZTX_{g,g,d}$ - sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə sığorta hadisələrinin tənzimlənməsi, o cümlədən sığorta ödənişlərinin məbləğlərinin müəyyən edilməsi ilə bağlı sığortaçının bilavasitə xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəridir;

$\dot{I}AX_{g,g,d}$ - sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə sığortaçının işlərin aparılması xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəridir;

$SH_{g,g,d}$ - sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə hesabat (hesablama) tarixindən sonra sığortaçının almalı olduğu sığorta (təkrarsığorta) haqlarının gətirilmiş gözlənilən dəyəridir.

5.3.3.2. Annuitet sığortası istisna olmaqla, digər həyat sığortası siniflərinə aid olan sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə ayrı-ayrılıqda hesablanmış riyazi ehtiyatların baza hissələrinin cəmi həmin sinif üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsini təşkil edir.

5.3.4. Annuitet sığortası üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsi

5.3.4.1. Annuitet sığortası sinfinə aid olan sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə müntəzəm sığorta ödənişlərinin məbləği artmadıqda riyazi ehtiyatların baza hissəsi aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$REB = S\ddot{O}_{g, g, d} + \dot{I}AX_{g, g, d} - SH_{g, g, d},$$

burada:

$S\ddot{O}_{g, g, d}$ - sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəridir;

$\dot{I}AX_{g, g, d}$ - sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə sığortaçının (təkrarsığortaçının) işlərin aparılması xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəridir;

$SH_{g, g, d}$ - annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə sığortaçının (təkrarsığortaçının) hesabat tarixindən sonra almalı olduğu sığorta (təkrarsığorta) haqlarının gətirilmiş gözlənilən dəyəridir.

Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə sığorta ödənişlərinin verilməsinin başlanğıc tarixi hesabat tarixindən əvvəl gəldikdə $SH_{g, g, d}$ sifıra bərabər olur.

5.3.4.2. Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə müntəzəm sığorta ödənişlərinin məbləği artdıqda riyazi ehtiyatların baza hissəsi aşağıdakı kimi müəyyən edilir:

5.3.4.2.1. sığorta ödənişləri dövründə bu Qaydaların 5.3.4.1-ci bəndində nəzərdə tutulmuş qaydada. Sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyərinin hesablanması sığorta ödənişlərindəki artım nəzərə alınmaqla aparılır.

5.3.4.2.2. yığım dövründə aşağıdakı məbləğlərin böyük olanı :

5.3.4.2.2.1. sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri ilə bu Qaydaların 5.3.4.1-ci bəndinə müvafiq olaraq hesablanmış riyazi ehtiyatların baza hissələrinin cəmi (sığorta ödənişlərinin məbləğini artırmadan). Sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri annuitet sığortası müqaviləsi üzrə hesablanan və bölüşdürülən əlavə gəlirlərin məbləğinə bərabərdir;

5.3.4.2.2.2. Riyazi ehtiyatların baza hissəsinin bu Qaydaların 5.3.4.1-ci bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilmiş məbləği (sığorta müqaviləsi üzrə sığorta ödənişləri məbləğlərinin sığortaçının əlavə gəlirləri hesabına artırılması nəzərə alınmaqla).

5.3.4.3. Annuitet sığortası sinfinə aid olan sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə ayrı-ayrılıqda hesablanmış riyazi ehtiyatların baza hissələrinin cəmi həmin sinif üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsini təşkil edir.

5.4. Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatı

5.4.1. Annuitet sığortası istisna olmaqla, digər həyat sığortası sinifləri üzrə BTZE sığortaçıya bildirilmiş, lakin hesabat tarixinə qədər tənzimlənməmiş hər bir tələb üzrə hesablanır.

5.4.2. BTZE aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$BTZE = S\ddot{O}_{g, d} + QM_{g, d} + X_{g, d},$$

burada:

$S\ddot{O}_{g, d}$ - tənzimlənməmiş tələblər üzrə sığorta ödənişlərinin gözlənilən dəyəridir;

$QM_{g,d}$ - sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi ilə əlaqədar hesabat tarixinə sığortalılara (təkrarsığortalılara) qaytarılan məbləğlərin və ya qaytarılmalı olan sığorta (təkrarsığorta) haqlarının gözlənilən dəyəridir;

$X_{g,d}$ – sığorta hadisələrinin tənzimlənməsi, sığorta ödənişlərinin məbləğlərinin müəyyən edilməsi, həmçinin sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi ilə əlaqədar hesabat tarixinə sığortalılara (təkrarsığortalılara) qaytarılan məbləğlərin və ya qaytarılmalı olan sığorta (təkrarsığorta) haqlarının hesablanması üzrə sığortaçının xərclərinin gözlənilən dəyəridir.

Sığortaçının xərclərinin gözlənilən dəyəri bildirilmiş tələblərlə bağlı verilməli olan sığorta ödənişlərinin və sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi ilə əlaqədar hesabat tarixinə sığortalılara (təkrarsığortalılara) qaytarılan məbləğlərin və ya qaytarılmalı olan sığorta (təkrarsığorta) haqlarının 3 faizi məbləğində qəbul edilir.

5.4.3. BTZE-nin məbləği sığortalının (təkrarsığortalının) sığorta (təkrarsığorta) haqlarının ödənilməsi üzrə hesabat tarixinə sığortaçıya (təkrarsığortaçıya) olan borcları qədər azaldıla bilər.

5.4.4. Sığortaçı BTZE-ni, hansının birinci baş verməsindən asılı olaraq, sığorta ödənişinin verildiyi və ya sığorta ödənişinin verilməsindən imtina barədə sığortaçının qərar qəbul etdiyi anadək, yaxud sığorta ödənişinin alınmasından sığortalının yazılı şəkildə imtina etməsi anıadək formalaşdırır.

5.4.5. Annuitet sığortası üzrə BTZE sıfıra bərabərdir.

5.5. Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatı

5.5.1. Həyatın qeyri-yığım sığortası sinfi üzrə BVBZE bu Qaydaların 4.3.2-ci bəndinə müvafiq olaraq hesablanır.

5.5.2. Həyatın yaşam sığortası və annuitet sığortası üzrə BVBZE sıfıra bərabərdir.

6. Sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payı

6.1. Sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payı təkrarsığortanın mütənasib və ya qeyri-mütənasib olmasından asılı olaraq müəyyən edilir.

6-1. Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə zərərlik dərəcəsinin müəyyən edilməsi

6-1.1. Zərərlik dərəcəsinin müəyyən edilməsi məqsədləri üçün istifadə olunan anlayışlar:

6-1.1.1. sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri - hesabat dövrü ərzində bağlanmış sığorta müqavilələri və təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə təkrarsığorta müqavilələri;

6-1.1.2. xərclər – sığorta haqlarından hesablanmış məcburi ayırmalar və işlərin aparılması xərcləri;

6-1.1.3. məcmu zərərlər – sığorta hadisələri ili üzrə məcmu sığorta ödənişlərinin, tənzimləmə xərclərinin, həmçinin sığorta hadisələri ili üzrə hesabat dövrünün sonuna zərərlər ehtiyatının cəmi;

6-1.1.4. tənzimləmə xərcləri – sığorta ödənişlərinin məbləğinə daxil olmayan, lakin sığorta ödənişlərinin verilməsi ilə əlaqədar olan təşkilati, texniki, hüquqi və qiymətləndirmə xidmətlərinin əldə edilməsi üzrə sığortaçının əlavə xərclərinin cəmi;

6-1.1.5. sığorta hadisələri ili üzrə xalis sığorta ödənişləri – sığorta hadisələri ili üzrə məcmu sığorta ödənişlərindən təkrarsığortaçıların bu ödənişlərdəki payı çıxıldıqdan sonra qalan məbləğ;

6-1.1.6. zərərlər ehtiyatında dəyişmələr – zərərlər ehtiyatının hesabat dövrünün sonuna olan məbləği ilə həmin dövrün əvvəlinə olan məbləğinin fərqi;

6-1.1.7. zərərlər ehtiyatında dəyişmələrin xalis məbləği – zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla zərərlər ehtiyatında dəyişmələr;

6-1.1.8. sığorta hadisələri ili – hesabat tarixindən əvvəlki dörd rüb ərzində baş vermiş bütün sığorta hadisələrinə münasibətdə götürülür (bu halda məcmu sığorta ödənişləri və həmin ödənişlərdə təkrarsığortaçıların payı yalnız həmin dörd rüb ərzində baş vermiş sığorta hadisələri üzrə hesablanır);

6-1.1.9. sığorta hadisələri ili üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatı - baş verməsi haqqında qanunla və ya sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi ilə müəyyən olunmuş qaydada hesabat tarixindən əvvəlki dörd rüb ərzində sığortaçıya bildirilmiş, lakin sığorta ödənişləri verilməmiş, yaxud tam verilməmiş sığorta hadisələri üzrə sığorta ödənişlərinin verilməsi ilə bağlı sığortaçının (təkrarsığortaçının) öhdəliyi (sığorta ehtiyatları üçün Forma № 8-3-ün, sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçının payı üçün isə Forma № 8-11-in axırıncı sütununda son 4 rüb üzrə hədlərin cəmi);

6-1.1.10. sığorta hadisələri ili üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatı - baş verməsi haqqında qanunla və ya sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi ilə müəyyən olunmuş qaydada hesabat tarixindən əvvəlki dörd rüb ərzində sığortaçıya bildirilməmiş, sığorta hadisələri üzrə sığorta ödənişlərinin verilməsi ilə bağlı sığortaçının (təkrarsığortaçının) öhdəliyi (sığorta ehtiyatları üçün Forma № 8-8-in, sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçının payı üçün isə Forma № 8-12-in axırıncı sütununda son dörd rüb üzrə hədlərin cəminin 1,03-ə hasili);

6-1.1.11. sığorta hadisələri ili üzrə hesabat dövrünün sonuna zərərlər ehtiyatı - sığorta hadisələri ili üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatı ilə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatının cəmi.

6-1.2. Zərərlik dərəcəsi

6-1.2.1. Zərərlik dərəcəsi sığorta fəaliyyətinin ümumilikdə və ayrı-ayrı sığorta sinifləri üzrə səmərəliliyini, habelə sığortaçının maliyyə vəziyyətini səciyyələndirir.

6-1.2.2. Zərərlik dərəcəsi zərər əmsalı ilə xərc əmsalının cəminə bərabərdir.

6-1.2.3. Zərərlik dərəcəsi ilə bağlı hesablamalarda istifadə olunan bütün göstəricilər eyni hesabat dövrünə aid olmalıdır.

6-1.3. Zərər əmsalının hesablanması

6-1.3.1. Zərər əmsalı təkrarsığortaçıların payı həm çıxılmamaqla, həm də çıxılmaqla hesablanır.

6-1.3.2. Zərər əmsalı təkrarsığortaçıların payı çıxılmamaqla ayrılıqda hər bir sığorta sinifi və ya bütün sığorta portfeli üzrə məcmu zərərlərin qazanılmış məcmu sığorta haqlarına nisbətində bərabərdir:

$$T = (M/Q) \times 100\%$$

burada:

T – təkrarsığortaçıların payı çıxılmamaqla hesablanan zərər əmsəlidir;

M – məcmu zərərlərdir;

Q – qazanılmış məcmu sığorta haqlarıdır.

6-1.3.3. Zərər əmsalı təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla ayrılıqda hər bir sığorta sinifi və ya bütün sığorta portfeli üzrə təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla məcmu zərərlərin qazanılmış xalis sığorta haqlarına nisbətində bərabərdir:

$$T_n = (M_n/Q_n) \times 100\%$$

burada:

T_n – təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla hesablanan zərər əmsəlidir;

M_n – təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla hesablanan məcmu zərərlərdir;

Q_n – qazanılmış xalis sığorta haqlarıdır.

6-1.3.4. Qazanılmış xalis sığorta haqları aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$Q_n = A - B + C - E + \Theta - (F - K)$$

burada:

Q_n – qazanılmış xalis sığorta haqlarıdır;

A – hesabat dövrünün əvvəlinə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsidir;

B – hesabat dövrünün əvvəlinə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatında təkrarsığortaçıların payıdır;

C – hesabat dövrü ərzində bağlanmış sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə hesablanmış məcmu sığorta haqlarıdır;

E – hesabat dövrü ərzində təkrarsığortaya verilmiş risklər üzrə hesablanmış təkrarsığorta haqlarıdır;

Θ – hesabat dövrü ərzində təkrarsığortaya verilmiş risklər üzrə təkrarsığortalılara hesablanmış komissiya maddəsidir;

F – hesabat dövrünün sonuna qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsidir;¹⁴

K – hesabat dövrünün sonuna qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatında təkrarsığortaçıların payıdır.

6-1.4. Xərc əmsalının hesablanması

Xərc əmsalı bütün sığorta portfeli üzrə xərclərin qazanılmış məcmu sığorta haqlarına nisbətində bərabərdir:

$$E = (X/Q) \times 100\%$$

burada:

E – xərc əmsalıdır;

X – bütün sığorta portfeli üzrə xərclərdir;

Q – bütün sığorta portfeli üzrə qazanılmış məcmu sığorta haqlarıdır.

6-1.5. Zərərlik dərəcəsinin hesablanması

6-1.5.1. Hər bir sığorta sinifi və ya bütün sığorta portfeli üzrə zərərlik dərəcəsi təkrarsığortaçıların payı həm çıxılmamaqla, həm də çıxılmaqla hesablanır.

6-1.5.2. Təkrarsığortaçıların payı çıxılmamaqla hesablanan zərərlik dərəcəsi təkrarsığortaçıların payı çıxılmamaqla hesablanan zərər əmsalının və xərc əmsalının cəminə bərabərdir:

$$Z = T + E$$

burada:

Z – təkrarsığortaçıların payı çıxılmamaqla hesablanan zərərlik dərəcəsidir;

T – təkrarsığortaçıların payı çıxılmamaqla hesablanan zərər əmsalıdır;

E – xərc əmsalıdır.

6-1.5.3. Təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla hesablanan zərərlik dərəcəsi təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla hesablanan zərər əmsalının və xərc əmsalının cəminə bərabərdir:

$$Z_n = T_n + E$$

burada:

Z_n – təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla hesablanan zərərlik dərəcəsidir;

T_n – təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla hesablanan zərər əmsalıdır;

E – xərc əmsalıdır.”

6.2. Qeyri-həyat sığortası sahəsində mütənasib təkrarsığorta

6.2.1. Qazanılmamış təkrarsığorta haqqı təkrarsığortaya verilmiş risklərlə bağlı hər bir təkrarsığorta müqaviləsi üzrə aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$QTSH = BTSH \times (T_1 - T_2)/T_1,$$

burada:

QTSH – qazanılmamış təkrarsığorta haqqıdır;

BTSH - təkrarsığorta müqaviləsi üzrə baza təkrarsığorta haqqıdır;

T_1 - təkrarsığorta təminatının müddətinin günlərlə sayıdır;

T_2 - təkrarsığorta təminatının başlandığı andan hesabat tarixinə qədər onun qüvvədə olduğu günlərin sayıdır.

6.2.2. Baxılan sığorta sinfinə aid olan, təkrarsığortaya verilmiş risklərlə bağlı bütün təkrarsığorta müqavilələri üzrə ayrı-ayrılıqda hesablanmış qazanılmamış təkrarsığorta

haqlarının cəmi həmin sinif üzrə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsində təkrarsığortaçıların payını təşkil edir.

6.2.3. Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının əlavə hissəsi təkrarsığortaçıların reytinglərinə əsasən müəyyən edilən qruplarından asılı olaraq qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsində onların paylarına aşağıdakı cədvəldə göstərilən müvafiq əmsalların tətbiq edilməsindən sonra alınan məbləğlərin cəminə bərabərdir:

Sıra sayı	Reyting agentliklərinin adları	Təkrarsığortaçıların maliyyə etibarlılığı reytingləri	Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsində təkrarsığortaçıların paylarına tətbiq olunan əmsallar
1.	I qrup təkrarsığortaçılar		
1.1	Standard and Poor's Corporation	«A-» və ya yuxarı	0 %
1.2.	Moody's Investor Services	«A3» və ya yuxarı	
1.3.	Fitch, Inc	«A-» və ya yuxarı	
1.4.	A.M.Best company, Inc	«A-» və ya yuxarı	
1.5.	Yerli sığortaçılar	istənilən	
2.	II qrup təkrarsığortaçılar		
2.1.	Standard and Poor's Corporation	«BBB+»-dan «BB-»-dək	15 %
2.2.	Moody's Investor Services	«Baa1»-dən «Ba3»-dək	
2.3.	Fitch, Inc	«BBB+»-dan «BB-»-dək	
2.4.	A.M.Best company, Inc	«B++»-dan «C-»-dək	
3.	III qrup təkrarsığortaçılar		
3.1.	Standard and Poor's Corporation	«B+»-dan «CCC-»-dək	25 %
3.2.	Moody's Investor Services	«B1»-dən «Caa3»-dək	
3.3.	Fitch, Inc	«B+»-dan «CCC-»-dək	
3.4.	A.M.Best company, Inc	«D»-dən «F»-dək	
4.	IV qrup təkrarsığortaçılar		
4.1.	I, II və III qruplara daxil olmayan təkrarsığortaçılar		50%

6.2.4. Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının əlavə hissəsində təkrarsığortaçıların payı sıfıra bərabər qəbul edilir.

6.2.5. BTZE-də təkrarsığortaçıların payı təkrarsığortaya verilmiş hər bir sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə bildirilmiş tələbə əsasən hesablanır və bildirilmiş zərərle sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə məsuliyyətin təkrarsığortaya verilmiş hissəsinin hasilinə bərabərdir.

Bildirilmiş zərərin aid olduğu sığorta müqaviləsinin şərtləri təkrarsığorta müqaviləsinin şərtlərinə uyğun olmadıqda BTZE-də təkrarsığortaçıların payı sifıra bərabər olur.

6.2.6. BVBZE-də təkrarsığortaçıların payı baxılan sığorta sinfi üzrə təkrarsığortaya verilmiş sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payı nəzərə alınmaqla bu Qaydaların 4.3.2-ci bəndinə müvafiq olaraq hər bir sığorta sinfi üzrə ayrılıqda müəyyən edilir.

6.3. Qeyri-həyat sığortası sahəsində qeyri-mütənasib təkrarsığorta

6.3.1. Qeyri-mütənasib növlü və obliqator formalı təkrarsığorta müqaviləsi üzrə QSHEB-də təkrarsığortaçıların payı minimum depozit təkrarsığorta haqqı nəzərə alınmaqla bu Qaydaların 6.2.1-ci və 6.2.2-ci bəndlərinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

Qeyri-mütənasib növlü və fakultativ formalı təkrarsığorta müqaviləsi üzrə QSHEB-də təkrarsığortaçıların payı bu Qaydaların 6.2.1-ci və 6.2.2-ci bəndlərinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.3.2. BTZE-də təkrarsığortaçıların payı təkrarsığortaya verilmiş hər bir sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə bildirilmiş tələbə əsasən hesablanır və sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə bildirilmiş zərərlə bu zərərdə sığortaçının payının fərqinə bərabərdir.

Bildirilmiş zərərin aid olduğu sığorta müqaviləsinin şərtləri təkrarsığorta müqaviləsinin şərtlərinə uyğun olmadıqda BTZE-də təkrarsığortaçıların payı sifıra bərabər olur.

6.3.3. BVBZE-də təkrarsığortaçıların payı baxılan sığorta sinfi üzrə təkrarsığortaya verilmiş sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payı nəzərə alınmaqla bu Qaydaların 4.3.2-ci bəndinə müvafiq olaraq hər bir sığorta sinfi üzrə ayrılıqda müəyyən edilir.

6.4. Həyat sığortası sahəsində mütənasib təkrarsığorta

6.4.1. Təkrarsığortaya verilmiş həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə sığorta ehtiyatları

6.4.1.1. Təkrarsığortaya verilmiş həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payının hesablanması aşağıdakı qaydada aparılır:

6.4.1.1.1. Həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı bu Qaydaların 6.2.2-ci bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.4.1.1.2. Həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi təkrarsığortaçıların reytinglərinə əsasən bu Qaydalarda müəyyən edilən qruplarından asılı olaraq riyazi ehtiyatların baza hissəsində onların paylarına bu Qaydaların 6.2.3-cü bəndində göstərilən cədvəldəki müvafiq əmsalların tətbiq edilməsindən sonra alınan məbləğlərin cəminə bərabərdir.

6.4.1.1.3. Həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsində təkrarsığortaçıların payı sifıra bərabər qəbul edilir.

6.4.1.1.4. Həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə BTZE-də təkrarsığortaçıların payı bu Qaydaların 6.2.5-ci bəndinə müvafiq müəyyən edilir.

6.4.1.1.5. Həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə BVBZE-də təkrarsığortaçıların payı bu Qaydaların 6.2.6-cı bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.4.2. Təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə sığorta ehtiyatları

6.4.2.1. Təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$REBTP = TSÖ_{g, g, d} + TZTX_{g, g, d} + TİAX_{g, g, d} - TSH_{g, g, d},$$

burada:

$TSÖ_{g, g, d}$ - təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payının gətirilmiş gözlənilən dəyəridir;

$TZTX_{g, g, d}$ - təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə sığorta hadisələrinin tənzimlənməsi, o cümlədən sığorta ödənişlərinin məbləğlərinin müəyyən edilməsi ilə bağlı təkrarsığortaçıların bilavasitə xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəridir;

$TİAX_{g, g, d}$ - təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə təkrarsığortaçıların işlərin aparılması xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəridir;

$TSH_{g, g, d}$ - təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə hesabat tarixindən sonra təkrarsığortaçıların almalı olduqları təkrarsığorta haqlarının gətirilmiş gözlənilən dəyəridir.

6.4.2.2. Təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə ayrı-ayrılıqda hesablanmış riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların paylarının cəmi həmin sinif üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payını təşkil edir.

6.4.2.3. Təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi bu Qaydaların 6.4.1.1.2-ci bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.4.2.4. Həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsində təkrarsığortaçıların payı sıfıra bərabər qəbul edilir.

6.4.2.5. Həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə BTZE-də təkrarsığortaçıların payı bu Qaydaların 6.2.5-ci bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.4.3. Təkrarsığortaya verilmiş annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə sığorta ehtiyatları

6.4.3.1. Təkrarsığortaya verilmiş annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$REBTP = TSÖ_{g, g, d} + TİAX_{g, g, d} - TSH_{g, g, d},$$

burada:

TSÖ_{g.g.d} – təkrarsığortaya verilmiş annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payının gətirilmiş gözlənilən dəyəridir;

TİAX_{g.g.d} - təkrarsığortaya verilmiş annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə təkrarsığortaçıların işlərin aparılması xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəridir;

TSH_{g.g.d} - təkrarsığortaya verilmiş annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə hesabat tarixindən sonra təkrarsığortaçıların almalı olduqları təkrarsığorta haqlarının gətirilmiş gözlənilən dəyəridir.

6.4.3.2. Təkrarsığortaya verilmiş annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə sığorta ödənişlərinin verilməsinin başlanğıc tarixi hesabat tarixindən əvvəl gəldikdə TSH_{g.d} sıfıra bərabər olur.

6.4.3.3. Təkrarsığortaya verilmiş annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə müntəzəm sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payının məbləği artdıqda riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı aşağıdakı kimi müəyyən edilir:

6.4.3.3.1. sığorta ödənişləri dövründə bu Qaydaların 6.4.3.1-ci bəndinə müvafiq olaraq. Sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payının gətirilmiş gözlənilən dəyərinin hesablanması sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payının həyata keçirilmiş artımı nəzərə alınmaqla aparılır.

6.4.3.3.2. yığım dövründə aşağıdakı məbləğlərdən böyük olanı:

6.4.3.3.2.1. sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payının gətirilmiş gözlənilən dəyəri ilə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payının bu Qaydaların 6.4.3.1-ci bəndinə müvafiq olaraq hesablanmış məbləğinin cəmi (sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payının məbləğini artırmadan). Sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payının gətirilmiş gözlənilən dəyəri təkrarsığortaya verilmiş annuitet sığortası müqaviləsi üzrə hesablanan və bölüşdürülən əlavə gəlirlərdə təkrarsığortaçıların payının məbləğinə bərabərdir;

6.4.3.3.2.2. riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payının bu Qaydaların 6.4.3.1-ci bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilmiş məbləği (təkrarsığortaya verilmiş annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payının sığortaçının əlavə gəlirlərində təkrarsığortaçıların payı hesabına artırılması nəzərə alınmaqla).

6.4.3.4. Təkrarsığortaya verilmiş annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə ayrı-ayrılıqda hesablanmış riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların paylarının cəmi həmin sinif üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payını təşkil edir.

6.4.3.5. Təkrarsığortaya verilmiş annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi bu Qaydaların 6.4.1.1.2-ci bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.4.3.6. Annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsində təkrarsığortaçıların payı sıfıra bərabər qəbul edilir.

6.5. Həyat sığortası sahəsində qeyri-mütənasib təkrarsığorta

6.5.1. Həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı bu Qaydaların 6.2.2-ci bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.5.2. Həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi bu Qaydaların 6.4.1.1.2-ci bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.5.3. Həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsində təkrarsığortaçıların payı sifirə bərabər qəbul edilir.

6.5.4. Həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə BTZE-də təkrarsığortaçıların payı bu Qaydaların 6.3.2-ci bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.3.5. Həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə BVBZE-də təkrarsığortaçıların payı bu Qaydaların 6.3.3-cü bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.3.6. Həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) və annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı bu Qaydaların 6.4.2-6.4.3-cü bəndlərinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.3.7. Həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) və annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) və annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsinin məbləğini aşmamalıdır.

6.3.8. Həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) və annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi bu Qaydaların 6.4.1.1.2-ci bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.3.9. Həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) və annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsində təkrarsığortaçıların payı sifirə bərabər qəbul edilir.

6.3.10. Həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə BTZE-də təkrarsığortaçıların payı bu Qaydaların 6.3.2-ci bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

7. Sığorta ehtiyatları ilə bağlı məlumatlar və hesabatlar

7.1. Sığorta ehtiyatları ilə bağlı hesabatlar sığortaçılar tərəfindən bu Qaydaların 3 və 4 nömrəli Əlavələrində müəyyən edilmiş müvafiq formalarda aşağıdakı tələblərə riayət olunmaqla rüblük olaraq tərtib edilməli və təqvim ilinin hər rübü başa çatdıqdan 20 gün müddətində həm kağız, həm də elektron daşıyıcılarda Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinə təqdim olunmalıdır:

7.1.1. hesabatlarda tələb olunan göstəricilər müvafiq hesabat formasına uyğun olaraq tam və düzgün əks etdirilməlidir;

7.1.2. hesabatlar sığortaçının İdarə Heyətinin sədri (və ya onun vəzifələrini müvəqqəti icra edən şəxs) və baş mühasibi tərəfindən imzalanmalı və həmin sığortaçının möhürü ilə təsdiq edilməlidir;

7.1.3. hesabatlarda müvafiq məbləğlər manatla ifadə olunmalıdır;

7.1.4. *Ləğv edilmişdir.*

7.1.5. hesabatlarda hər hansı formada düzəliş edilməsinə və ya pozulmuş, yaxud tam və ya qismən oxunmayan məlumatların mövcudluğuna yol verilmir.

7.2. *Ləğv edilmişdir.*

7.3. Həyat sığortası üzrə kağız və elektron daşıyıcılarında təqdim olunan hesabatlara sığorta ehtiyatlarının və həmin ehtiyatlarda təkrarsığortaçıların payının hesablanması ilə bağlı bu Qaydalarda göstərilmiş düsturların sağ tərəfindəki məbləğlərin hesablanmasını əks etdirən hesablamalar da əlavə edilməlidir.

7.4. Sığortaçı həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatlarının hesablanması üçün istifadə olunmuş ölüm cədvəlini və riyazi modellərin əsaslandırmasını illik hesabatlarla birgə təqdim etməlidir. Riyazi modellərin əsaslandırması hər bir sinif üzrə olmalı və məsul aktuarinin imzası ilə təsdiq olunmalıdır.

SİĞORTA (TƏKRARSİĞORTA) MÜQAVİLƏLƏRİNİN UÇOTU JURNALI

(manatla)

[illegible]

ZƏRƏRLƏRİN UÇOTU JURNALI

(manatla)

Sığortanın sinifləri	Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri	Sığorta məbləği	Sığorta hadisəsinin baş verdiyi tarix	Sığorta hadisəsinin baş verməsi haqqında ərizənin (sığorta tələbinin) daxil olduğu tarix	Bildirilmiş zərərin ehtimal olunan ilkin məbləği	Sığorta ödənişinin ehtimal olunan ilkin məbləği			Hesablanmış zərərin məbləği	Hesablanmış sığorta ödənişi			Verilmiş sığorta ödənişi				Sığorta ödənişi üzrə borc		
						Cəmi	Təkrarsığortalının payı	Təkrarsığortaçının payı		Cəmi	Təkrarsığortalının payı	Təkrarsığortaçının payı	Tarixi	Cəmi	Təkrarsığortalının payı	Təkrarsığortaçının payı	Cəmi	Təkrarsığortalının payı	Təkrarsığortaçının payı
II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX	XX	XXI

- Qeyd:**
1. Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri dedikdə, sığorta müqavilələri və təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə təkrarsığorta müqavilələri başa düşülür.
 2. V sütunda sığortanın sinifindən asılı olaraq, hesabat tarixindən əvvəlki 12 və ya 20 rüb ərzində verilmiş sığorta ödənişlərinin və bildirilmiş, lakin hesabat tarixinə qədər tənzimlənməmiş zərərlərin aid olduğu sığorta tələblərinin daxil olduğu tarixlər göstərilir.

**Qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatları
ilə bağlı hesabat formalarına izah**

1	Forma 8-0	Sığortaçıların zərərlik dərəcəsinin qeyri-həyat sığorta siniflər üzrə ayrı-ayrılıqda müəyyən edilməsi üçün doldurulur.
2	Forma 8-0-1	Sığortaçıların zərərlik dərəcəsinin bütün qeyri-həyat sığortası portfeli üzrə ümumilikdə müəyyən edilməsi üçün doldurulur.
3	Forma 8-1	Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə baza sığorta haqqını hesablamaq üçün doldurulur.
4	Forma 8-2	Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsini hesablamaq üçün doldurulur.
5	Forma 8-3	Forma 3 qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatını hesablamaq üçün doldurulur.
6	Forma 8-4	Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə baza təkrarsığorta haqqını hesablamaq üçün doldurulur.
7	Forma 8-5	Forma 5 qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsində təkrarsığortaçıların payını hesablamaq üçün doldurulur.
8	Forma 8-6	Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının əlavə hissəsini hesablamaq üçün doldurulur.
9	Forma 8-7	Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə qazanılmış məcmu sığorta haqlarını hesablamaq üçün doldurulur.
10	Forma 8-8	Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatının üçbucaq metodu ilə hesablanması üçün doldurulur.
11	Forma 8-9	Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatını hesablamaq üçün doldurulur.
12	Forma 8-10	Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə qazanılmış məcmu təkrarsığorta haqlarını hesablamaq üçün doldurulur.
13	Forma 8-11	Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payını hesablamaq üçün doldurulur.
14	Forma 8-12	Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payının üçbucaq metodu ilə hesablanması üçün doldurulur.

- 15 **Forma 8-13** Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payını hesablamaq üçün doldurulur.
- 16 **Forma 8-14** Qeyri-həyat sığortası üzrə xalis sığorta ehtiyatlarını hesablamaq üçün doldurulur.

Forma № 8-0

«Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası
üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması
Qaydaları»na Əlavə № 3

Sığortaçıların zərərlilik dərəcəsinin qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə müəyyən edilməsi haqqında

HESABAT

(sığortaçının adı)

«_____» _____ 20____ c _ il tarixə

I	I I	I I I	Sıra sayı
IV			Sığortanın sınıfı
V			Hesablanmış məcmu sığorta haqları
VI			Hesabat dövrünün ərzində qaytarılmış sığorta (təkrarsığorta) haqları
VII			Hesabat dövrünün əvvəlində qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının bəza hissəsi
VIII			Hesabat dövrünün sonuna qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının bəza hissəsi
IX			Qazanılmış məcmu sığorta haqları ($\langle III \rangle_{\text{S}+\epsilon} Y_{\text{S}-\epsilon} VI_{\text{S}}$)
X			Təkrarsığortaya verilmiş risklər üzrə hesablanmış təkrarsığorta haqları
XI			Hesabat dövrünün əvvəlində qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatında təkrarsığortaların payı
XII			Hesabat dövrünün sonuna qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatında təkrarsığortaların payı
XIII			Təkrarsığortaya verilmiş risklər üzrə hesablanmış komissiyon müddü
XIV			Qazanılmış xalis sığorta haqları ($\langle V \rangle_{\text{S}-\epsilon} IX_{\text{S}+\epsilon} III_{\text{S}-\epsilon} VIII_{\text{S}+\epsilon} XI_{\text{S}} - (\langle VI \rangle_{\text{S}-\epsilon} X_{\text{S}})$)
XV			Sığorta hadisələri ili üzrə məcmu sığorta ödənişləri
XVI			Sığorta hadisələri ili üzrə məcmu sığorta ödənişlərində təkrarsığortaların payı
XVII			Sığorta hadisələri ili üzrə xalis sığorta ödənişləri ($\langle XIII \rangle_{\text{S}-\epsilon} XIV_{\text{S}}$)
XVIII			Sığorta hadisələri ili üzrə hesabət dövrünün sonuna zərərələr ehtiyatı
XIX			Sığorta hadisələri ili üzrə zərərələr ehtiyatında təkrarsığortaların payı çıxılmaqla hesabət dövrünün sonuna zərərələr ehtiyatı
XX			Tənzimləmə xərcləri
			Təkrarsığortaların payı çıxılmaqla zərər əmsali, % ($\langle XIII \rangle_{\text{S}+\epsilon} XVI_{\text{S}} + \langle XVIII \rangle_{\text{S}} / (\langle VII \rangle_{\text{S}-\epsilon} IV_{\text{S}})$)
			Təkrarsığortaların payı çıxılmaqla zərər əmsali, % ($\langle XV \rangle_{\text{S}+\epsilon} XVII_{\text{S}} + \langle X \rangle_{\text{S}} VIII_{\text{S}} / (\langle XI \rangle_{\text{S}-\epsilon} IV_{\text{S}})$)

«Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası
üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması
Qaydaları»na Əlavə № 3

HESABAT

« » 20 c _ il tarixə

I	Hesablanmış məcmu sığorta haqları
II	Hesabat dövrü ərzində qaytarılmış sığorta (təkrarsığorta) haqları
III	Hesabat dövrünün əvvəlinə qazanılmış sığorta haqları ehtiyatınınbaza hissəsi
I V	Hesabat dövrünün sonuna qazanılmış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsi
V	Qazanılmış məcmu sığorta haqları («I»+«III»-«IV»)
VI	Təkrarsığortaya verilmiş risklər üzrə hesablanmış təkrarsığorta haqları
VII	Hesabat dövrünün əvvəlinə qazanılmış sığorta haqları ehtiyatında təkrarsığortaların payı
VIII	Hesabat dövrünün sonuna qazanılmış sığorta haqları ehtiyatında təkrarsığortaların payı
IX	Təkrarsığortaya verilmiş risklər üzrə hesablanmış komissiyon müddü
X	Qazanılmış xalis sığorta haqları («III»-«VII»+«I» -«VI»+«X»-«IV»-«VIII»)
XI	Sığorta hadisələri ili üzrə məcmu sığorta ödənişləri
XII	Sığorta hadisələri ili üzrə məcmu sığorta ödənişlərində təkrarsığortaların payı
XIII	Sığorta hadisələri ili üzrə xalis sığorta ödənişləri («XI»-«XII»)
XI V	Sığorta hadisələri ili üzrə hesabat dövrünün sonuna zərərər ehtiyatı
XV	Sığorta hadisələri ili üzrə zərərər ehtiyatında təkrarsığortaların payı çıxılmaqla hesabatdövrünün sonuna zərərər ehtiyatı
XV I	Tənzimləmə xərcləri
XV II	Xərclər
XVIII	Təkrarsığortaların payı çıxılmanamaqla zərər əmsal, % («XI»+«XIV»+«XVI») / («V»-«II»)
XIX	Təkrarsığortaların payı çıxılmaqla zərər əmsal, % («XIII»+«XV»+«XVI») / («X»-«II»)
XX	Xərc əmsal, % («XVII» / («XV»-«II»))
XXI	Təkrarsığortaların payı çıxılmanamaqla zərərlik dərəcəsi, % («XVIII»+«XX»)
XXII	Təkrarsığortaların payı çıxılmaqla zərərlik dərəcəsi, % («XIX»+«XX»)

M. Y.

Baş mühasib _____

Forma № 8-1

Baza sığorta (təkrarsığorta) haqqı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«__»_____20__c __il tarixə

Sığortanın sinfi _____

Sığorta müqavilələri	Sığorta müqaviləsinin bağlandığı tarix	Hesablanmış sığorta haqqı	Komisiyon muzdu (hesablanmış sığorta haqqının 15 %-dən çox olmamaqla)	Baza sığorta haqqı (süt.3- süt.4)
I	II	III	IV	V
1				
2				
...				
Yekun BSH				
Təkrarsığorta müqavilələri (təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə)	Təkrarsığorta müqaviləsinin bağlandığı tarix	Hesablanmış təkrarsığorta haqqı	Komisiyon muzdu (hesablanmış təkrarsığorta haqqının 15 %-dən çox olmamaqla)	Baza təkrarsığorta haqqı (süt.3-süt.4)
I	II	III	IV	V
1				
2				
...				
Yekun BTSH				

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y.

Forma № 8-1-1

İcbari sığortalar üzrə baza sığorta haqqı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«___» _____ 20__ c _il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sığorta müqavilələri	Sığorta müqaviləsinin bağlandığı tarix	Hesablanmış sığorta haqqı	Ümumi məcburi ayırmalar (hesablanmış sığorta haqqının 1,3%-i)	Komissiyon mizdu (hesablanmış sığorta haqqının 15 %-dən çox olmamaqla)	Baza sığorta haqqı (süt.3-süt.4-süt.5)
I	II	III	IV	V	VI
1					
2					
3					
...					
Yekun BSH					

Təkrarsığorta müqavilələri (təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə)	Təkrarsığorta müqaviləsinin bağlandığı tarix	Hesablanmış təkrarsığorta haqqı	Komissiyon mizdu (hesablanmış təkrarsığorta haqqının 15 %-dən çox olmamaqla)	Baza təkrarsığorta haqqı (süt.3-süt.4)
I	II	III	IV	V
1				
2				
3				
...				
Yekun BTSH				

İdarə heyətinin sədri _____

(s.a.a)

(imza)

Baş mühasib _____

(s.a.a)

(imza)

M.Y.

«Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası
üzrə sığorta ehtiyatlarının
formalaşdırılması
Qaydaları»na Əlavə № 3

Forma № 8-2

Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsi

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
« ____ » _____ 20 ____ c _ il tarixə

Sığortanın sinfi _____

Sığorta müqavilələri	Baza sığorta haqqı	Sığorta təminatının müddəti (günlərlə)	Sığorta təminatının başlandığı andan hesabat tarixinə qədər günlərin sayı	Qazanılmamış sığorta haqqı (süt.2x(süt.3-süt.4)/süt.3)
I	II	III	IV	V
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun		X	X	
Təkrarsığorta müqavilələri (təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə)	Baza təkrarsığorta haqqı	Təkrarsığorta təminatının müddəti (günlərlə)	Təkrarsığorta təminatının başlandığı andan hesabat tarixinə qədər günlərin sayı	Qazanılmamış təkrarsığorta haqqı (süt.2x(süt.3-süt.4)/süt.3)
I	II	III	IV	V
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun		X	X	
Yekun QSHEB	X	X	X	

QEYD: II sütunda "Sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları"na 3 sayılı Əlavədəki Forma № 8-1-in IV sütunu üzrə alınan məbləğlər göstərilir. 2. "Yekun" sətri üzrə V sütunda həmin sütun üzrə əvvəlki sətirlər "Aralıq yekun"ların cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y.

Forma № 8-3

Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«___»_____20___ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi

Sığorta hadisələrinin baş verməsi və (və ya) sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi (şərtlərinin dəyişdirilməsi) rübləri	Sətrin kodu	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlərin hesabat tarixinə məbləği	Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi (şərtlərinin dəyişdirilməsi) ilə əlaqədar sığortalılara (təkrarsığortalılara) qaytarılmalı olan sığorta (təkrarsığorta) haqlarının hesabat tarixinə məbləği	Zərərlərin tənzimlənməsi xərcləri (süt.3 + +süt.4) x0,03	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatı (süt.3+süt.4+süt.5)
1	2	3	4	5	6
...	01	...	...	...	...
...					
rüb 2					
rüb 1					
Hesabat tarixi ilə qurtaran rüb					
Yekun BTZE	X				

Qeyd: 1. Bu və digər formalarda "sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri" dedikdə, sığorta müqavilələri və təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə təkrarsığorta müqavilələri başa düşülür. 2. Sığortaçının bu formada əks olunmayan rüblər üçün tənzimlənməmiş zərərləri və (və ya) vaxtından əvvəl xitam verilmiş sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri olduqda bu formaya zəruri sayda rüblər əlavə edilir. 3. III və IV sütunların doldurulması üçün "Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinin uçotu" və "Zərərlərin uçotu" jurnallarından istifadə edilir.

İdarə heyətinin sədri _____

(s.a.a)

(imza)

Baş mühasib _____

(s.a.a)

(imza)

M.Y.

Forma № 8-4

Baza təkrarsığorta haqqı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
«__»_____20__c __il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Təkrarsığorta müqavilələri (təkrarsığortaya verilmiş risklər üzrə)	Təkrarsığorta müqaviləsinin bağlandığı tarix	Hesablanmış təkrarsığorta haqqı	Komision muzdu	Baza təkrarsığorta haqqı (süt.3- süt.4)
I	II	III	IV	V
I qrup təkrarsığortaçıları				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun				
II qrup təkrarsığortaçıları				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun				
III qrup təkrarsığortaçıları				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun				
IV qrup təkrarsığortaçıları				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun				
Yekun BTSH				

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y.

Forma № 8-5

Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«__» _____ 20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Təkrarsığorta müqavilələri (təkrarsığortaya verilmiş risklər üzrə)	Baza təkrarsığorta haqqı	Təkrarsığorta təminatının müddəti (günlərlə)	Təkrarsığorta təminatının başlandığı andan hesab tarixinə qədər günlərin sayı	Qazanılmamış təkrarsığorta haqqı (süt.2x(süt.3-süt.4)/süt.3)
I	II	III	IV	V
I qrup təkrarsığortaçıları				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun		X	X	
II qrup təkrarsığortaçıları				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun		X	X	
III qrup təkrarsığortaçıları				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun		X	X	
IV qrup təkrarsığortaçıları				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun		X	X	
Yekun		X	X	

QEYD: II sütunda "Sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları"na 3 sayılı Əlavədəki Forma № 8-4-ün IV sütunu üzrə təkrarsığortaçıların qruplarından asılı olaraq alınan məbləğlər göstərilir. 2. "Yekun" sətri üzrə V sütunda həmin sütun üzrə əvvəlki sətrlərdəki "Aralıq yekun"ların cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____

(s.a.a)

(imza)

Baş mühasib _____

(s.a.a)

(imza)

M.Y.

Forma № 8-6

Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının əlavə hissəsi

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
« ____ » _____ 20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Təkrarsığortaçıları n qrupları	Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı	Təkrarsığortaçıları n qrupları üzrə əmsallar %	Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının əlavə hissəsi (süt.2xsüt.3)
I	II	III	IV
I qrup təkrarsığortaçıları		0	
II qrup təkrarsığortaçıları		15	
III qrup təkrarsığortaçıları		25	
IV qrup təkrarsığortaçıları		50	
Yekun QSHEƏ		X	

QEYD: II sütunda “Sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları”na 3 sayılı Əlavədəki Forma № 8-5-
in V sütunu üzrə alınan müvafiq "Aralıq yekun"ların məbləğləri göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y.

Forma № 8-7

Qazanılmış məcmu sığorta haqları

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
«___» _____ 20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi

Zərərlərin baş verməsi rübləri	Sətrin kodu	Rüb ərzində hesablanmış məcmu baza sığorta haqları	Rübün əvvəlinə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsi	Rübün sonuna qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsi	Rüb ərzində qazanılmış məcmu sığorta haqları (süt.III+süt.IV-süt.V)
I	II	III	IV	V	VI
...					
Hesabat tarixi ilə qurtaran rüb					

QEYD: III sütunun hər bir sətirində müvafiq rüb ərzində bağlanmış sığorta və təkrarsığorta (təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə) müqavilələri üzrə hesablanmış sığorta və təkrarsığorta haqlarının cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M. Y.

Forma № 8-8

Üçbucaq metodu ilə hesablanmış baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərər ehtiyatı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
«__»_____20__ c _il tarixə

Sığortanın sinifi _____

		Sətrin kodu							Qazanılmış məcmu sığorta haqları	Ödənilmiş zərərər əmsalı	Baş vermiş zərərərər gözənilən əmsalı	Baş vermiş zərərərər gözənilən məbləği	Baş vermiş, lakin ödənilməmiş zərərərər məcmu məbləği	Bildirilmiş, lakin tənziqlənəmiş zərərərər məbləği	Baş vermiş lakin bildirilməmiş zərərərər məcmu məbləği
			5	6	7	8	9	10							
1		2	3	4	...	H	(H+1)	(H+2)	(H+3)	(H+4)	(H+5)	(H+6)	(H+7)	(H+8)	(H+9)
Zərərərərər baş verməsi rübləri	1	01	x(1,1)	x(1,2)	...	x(1,H-2)	x(1,H-1)	x(1,H)							
	2	02	x(2,1)	x(2,2)	...	x(2,H-2)	x(2,H-1)	X							
	3	03	x(3,1)	x(3,2)	...	x(3,H-2)	X	X							
	...	...	...	...	...	...	...	...							
	(H-2)	(H-2)	x(H-2,1)	x(H-2,2)	x(H-2,3)	X	X	X							
	(H-1)	(H-1)	x(H-1,1)	x(H-1,2)	X	X	X	X							
	H	H	x(H,1)	X	X	X	X	X							
Zərərərərərər baş verməsi rübləri ərzində baş vermiş və zərərərərərər ödənilməsi (inkışafı)		(H+1)							X	X	X	X	X	X	X

rübünün sonunadək ödənilmiş zərərlərin məcmu məbləği														
Zərərlərin baş verməsi rübləri (axırıncı rüb istisna olmaqla) ərzində baş vermiş və zərərlərin ödənilməsi (inkışafı) rübünün sonunadək ödənilmiş zərərlərin məcmu məbləği	(H+2)							X	X	X	X	X	X	X
Zərərlərin inkışafı əmsalları	(H+3)							X	X	X	X	X	X	X
Zərərlərin inkışafı amilləri	(H+4)							X	X	X	X	X	X	X
Gecikmə amilləri	(H+5)							X	X	X	X	X	X	X
Baş vermiş lakin, bildirilməmiş zərərlərin məbləği	(H+6)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Üçbucaq metodu ilə hesblanmış BVBZE	(H+7)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	

QEYD: 1. x(i, j) məbləğləri "Zərərlərin uçotu" jurnalına əsasən hesablanır.

2. Kodu H+6 olan sətir üzrə (H+9)-cu sütunda baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin məcmu məbləği göstərilir.

3. Kodu H+7 olan sətir üzrə (H+9)-cu sütunda baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin məcmu məbləğinin 1,03-ə vurulmasından alınan məbləğ göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____ Baş mühasib _____ M.Y.

Forma № 8-9

Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərələr ehtiyatı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
«_____» _____ 20____ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sıra №-si	Göstəricilərin adı	Sətrin kodu	Məbləğ
I	II	III	IV
1	Hesabat tarixinə BVBZE-nin üçbucaq metodu ilə hesablanmış məbləği	1000	
2	Hesabat tarixinə BTZE-nin 25%-i	1100	
3	Hesabat tarixindən əvvəlki dörd rüb ərzində qazanılmış məcmu sığorta haqlarının 2,5 %-i	1200	
4	Hesabat tarixinə BVBZE ("1000", "1100" və "1200"-dən böyük olanı)	1300	

Qeyd:

1. Kodu 1000 olan sətirdə 8-8 №-li Formanın yekun məbləği göstərilir.
2. Kodu 1100 olan sətirdə 8-3 №-li Formanın yekun məbləğinin 25%-i göstərilir.
3. Kodu 1200 olan sətirdə 8-7 №-li Forma üzrə sonuncu 4 rüb ərzində qazanılmış məcmu sığorta haqlarının 2,5 %-i göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y.

Forma № 8-10

Qazanılmış məcmu təkrarsığorta haqları

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

« ____ » _____ 20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Zərərlərin baş verməsi rübləri	Sətrin kodu	Rüb ərzində hesablanmış məcmu baza təkrarsığorta haqları	Rübün əvvəlinə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı	Rübün sonuna qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı	Rüb ərzində qazanılmış məcmu təkrarsığorta haqları (süt.3+süt.4-süt.5)
1	2	3	4	5	6
...					
Hesabat tarixi ilə qurtaran rüb					

QEYD: III sütunun hər bir sətirində müvafiq rüb ərzində bağlanmış təkrarsığorta (təkrarsığortaya verilmiş risklər üzrə) müqavilələri üzrə hesablanmış təkrarsığorta haqlarının cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y.

Forma № 8-11

Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

« _____ » 20 ____ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sığorta hadisələrinin baş verməsi və (və ya) təkrarsığorta müqavilələrinə vaxtdan əvvəl xitam verilməsi (şərtlərinin dəyişdirilməsi) rübləri	Sətir n kodu	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlərin hesabat tarixinə məbləği	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlərdə təkrarsığortalının payı	Təkrarsığorta müqavilələrinə vaxtdan əvvəl xitam verilməsi (şərtlərinin dəyişdirilməsi) ilə əlaqədar təkrarsığortalılara qaytarılmalı olan təkrarsığorta haqlarının hesabat tarixinə məbləği	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı (süt.3-süt.4+süt.5)
1	2	3	4	5	6
...	01	...	...	...	
...					
rüb 2					
rüb 1					
Hesabat tarixi ilə qurtaran rüb					
Yekun BTZE	X				

- Qeyd: 1. Bu formada "təkrarsığorta müqavilələri" dedikdə, təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə təkrarsığorta müqavilələri başa düşülür.
2. Təkrarsığortalının bu formada əks olunmayan rüblər üçün tənzimlənməmiş zərərləri və (və ya) vaxtdan əvvəl xitam verilmiş təkrarsığorta müqavilələri olduqda bu formaya zəruri sayda rüblər əlavə edilir.
3. III, IV və V sütunların doldurulması üçün "Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinin uçotu" və "Zərərlərin uçotu" jurnallarından istifadə edilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y.

Forma № 8-12

Üçbucaq metodu ilə hesablanmış baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
« _____ » _____ 20____ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

		Sətrin kodu							Qazanılmış məcmu sığorta haqları	Ödənilmiş zərərərər əmsalı	Baş vermiş zərərərərər gözələnən əmsalı	Baş vermiş zərərərərər gözələnən məbləği	Baş vermiş, lakin ödənilməmiş zərərərərər məcmu məbləği	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərərərər məbləği	Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərərərər məcmu məbləği
			5	6	7	8	9	10							
1		2	3	4	...	H	(H+1)	(H+2)	(H+3)	(H+4)	(H+5)	(H+6)	(H+7)	(H+8)	(H+9)
Zərərərərərər baş verməsi rübləri	1	01	x(1,1)	x(1,2)	...	x(1,H-2)	x(1,H-1)	x(1,H)							
	2	02	x(2,1)	x(2,2)	...	x(2,H-2)	x(2,H-1)	X							
	3	03	x(3,1)	x(3,2)	...	x(3,H-2)	X	X							
	...	...	...	...	...	...	...	...							
	(H-2)	(H-2)	x(H-2,1)	x(H-2,2)	x(H-2,3)	X	X	X							
	(H-1)	(H-1)	x(H-1,1)	x(H-1,2)	X	X	X	X							

				1,2)											
	H	H	x(H,1)	X	X	X	X	X							
Zərərlərin baş verməsi rubbləri ərzində baş vermiş və zərərlərin ödənilməsi (inkışafı) rübünün sonunadək ödənilmiş zərərlərin məcmu məbləği	(H+1)								X	X	X	X	X	X	X
Zərərlərin baş verməsi rubbləri (axırncı rüb istisna olmaqla) ərzində baş vermiş və zərərlərin ödənilməsi (inkışafı) rübünün sonunadək ödənilmiş zərərlərin məcmu məbləği	(H+2)								X	X	X	X	X	X	X
Zərərlərin inkışafı əmsalları	(H+3)								X	X	X	X	X	X	X
Zərərlərin inkışafı amilləri	(H+4)								X	X	X	X	X	X	X
Geçikmə amilləri	(H+5)								X	X	X	X	X	X	X
Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin məbləği	(H+6)		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Üçbucaq metodu ilə hesablanmış BVBZE	(H+7)		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	

QEYD: 1. x(i,j) məbləğləri "Zərərlərin uçotu" jurnalına əsasən hesablanır. 2. Kodu H+6 olan sətir üzrə (H+9)-cu sütunda baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin məcmu məbləği göstərilir. 3. Kodu H+7 olan sətir üzrə (H+9)-cu sütunda baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin məcmu məbləğinin 1,03-ə vurulmasından alınan məbləğ göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____ Baş mühasib _____ M.Y.

Forma № 8-13

Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

« ____ » _____ 20 ____ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sıra №-si	Göstəriciləri adı	Sətrin kodu	Məbləğ
I	II	III	IV
1	Hesabat tarixinə BVBZE-də təkrarsığortaçıların payının üçbucaq metodu ilə hesablanmış məbləği	2000	
2	Hesabat tarixinə BTZE-də təkrarsığortaçıların payının 25 %-i	2100	
3	Hesabat tarixindən əvvəlki dörd rüb ərzində qazanılmış məcmu təkrarsığorta haqlarının 2,5 %-i	2200	
4	Hesabat tarixinə BVBZE-də təkrarsığortaçıların payı ("2000", "2100" və "2200"-dən böyük olanı)	2300	

Qeyd:

1. Kodu 2000 olan sətirdə 8-12 №-li Formanın yekun məbləği göstərilir.
2. Kodu 2100 olan sətirdə 8-11 №-li Formanın yekun məbləğinin 25%-i göstərilir.
3. Kodu 2200 olan sətirdə 8-10 №-li Forma üzrə sonuncu 4 rüb ərzində qazanılmış məcmu təkrarsığorta haqlarının 2,5 %-i göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____

(s.a.a)

(imza)

Baş mühasib _____

(s.a.a)

(imza)

M.Y.

« » 20 c il tarixə

Sıra №-si	Sığorta ehtiyatlarının tərkib hissələri	Sığortanın sinifləri	Ümumi məbləğ	Təkrarsığortaçıların payı	Xalis sığorta ehtiyatları (süt.4-süt.5)
1	2	3	4	5	6
1	Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatı	1			
		2			
		3			
		...			
		Aralıq yekun			
2	Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatı	1			
		2			
		3			
		...			
		Aralıq yekun			
3	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatı	1			
		2			
		3			
		...			
		Aralıq yekun			
4	Əlavə ehtiyatlar	1			
		2			
		3			
		...			
		Aralıq yekun			
Yekun	X	X			

1. Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının müəyyən edildiyi sığorta sinifləri üzrə IV sütunda 8-2 və 8- 6 №-li Formaların yekun məbləğlərinin cəmi, V sütunda isə 8-5 №-li Formanın yekun məbləği göstərilir.
2. Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərər ehtiyatının müəyyən edildiyi sığorta sinifləri üzrə IV sütunda 8-9 №-li Formanın, V sütunda isə 8-13 №-li Formanın yekun məbləği göstərilir.
3. Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərər ehtiyatının müəyyən edildiyi sığorta sinifləri üzrə IV sütunda 8-3 №-li Formanın, V sütunda isə 8-11 №-li Formanın yekun məbləği göstərilir.
4. Əlavə ehtiyatların müəyyən edildiyi sığorta sinifləri üzrə IV və V sütunlarda müvafiq məbləğlər göstərilir.
5. "Yekun" sətri üzrə IV, V və VI sütunlarda həmin sütunlar üzrə əvvəlki sətirlərdəki "Aralıq yekun"ların cəmi göstərilir.

Baş mühasib _____

**Həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatları
ilə bağlı hesabat formalarına izah**

1	Forma 9-1	Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsini hesablamaq üçün doldurulur.
2	Forma 9-1-1	İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta sinifi üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsini hesablamaq üçün doldurulur.
3	Forma 9-2	Həyatın yaşam sığortası sinifi üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsini hesablamaq üçün doldurulur.
4	Forma 9-3	Annuitet sığortası (müntəzəm sığorta ödənişlərinin məbləği artmayan halda) üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsini hesablamaq üçün doldurulur.
5	Forma 9-4	Annuitet sığortası (müntəzəm sığorta ödənişlərinin məbləği artan halda) üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsini hesablamaq üçün doldurulur.
6	Forma 9-5	Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatını hesablamaq üçün doldurulur.
7	Forma 9-6	Həyatın yaşam sığortası sinifi üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatını hesablamaq üçün doldurulur.
8	Forma 9-7	Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə baza təkrarsığorta haqqını hesablamaq üçün doldurulur.
9	Forma 9-8	Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payını hesablamaq üçün doldurulur.
10	Forma 9-9	Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsini hesablamaq üçün doldurulur.
11	Forma 9-10	Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə qazanılmış məcmu sığorta haqlarını hesablamaq üçün doldurulur.
12	Forma 9-11	Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatının üçbucaq metodu ilə hesablanması üçün doldurulur.
13	Forma 9-12	Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatını hesablamaq üçün doldurulur.
14	Forma 9-13	Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payını hesablamaq üçün doldurulur.
15	Forma 9-14	Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə qazanılmış məcmu təkrarsığorta haqlarını hesablamaq üçün doldurulur.
16	Forma 9-15	Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payının üçbucaq metodu ilə hesablanması üçün doldurulur.
17	Forma 9-16	Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payını hesablamaq üçün doldurulur.
18	Forma 9-17	Həyatın yaşam sığortası sinifi üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payını hesablamaq üçün doldurulur.

- 19 **Forma 9-18** Həyatın yaşam sığortası sinifi üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsini hesablamaq üçün doldurulur.
- 20 **Forma 9-19** Həyatın yaşam sığortası sinifi üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payını hesablamaq üçün doldurulur.
- 21 **Forma 9-20** Annuitet sığortası (müntəzəm sığorta ödənişlərinin məbləği artmayan halda) üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payını hesablamaq üçün doldurulur.
- 22 **Forma 9-21** Annuitet sığortası (müntəzəm sığorta ödənişlərinin məbləği artan halda) üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payını hesablamaq üçün doldurulur.
- 23 **Forma 9-22** Annuitet sığortası üzrə (müntəzəm sığorta ödənişlərinin məbləği artmayan halda) riyazi ehtiyatların əlavə hissəsini hesablamaq üçün doldurulur.
- 24 **Forma 9-23** Annuitet sığortası üzrə (müntəzəm sığorta ödənişlərinin məbləği artan halda) riyazi ehtiyatların əlavə hissəsini hesablamaq üçün doldurulur.
- 25 **Forma 9-24** Həyat sığortası üzrə xalis sığorta ehtiyatlarını hesablamaq üçün doldurulur.

«Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası
üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması
Qaydaları»na Əlavə № 4

Forma № 9-1

Həyatın qeyri-yığım sığortası üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsi

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«___» _____ 20___ c _ il tarixə

Sığortanın sinfi

Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri	Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin şərtlərində nazərdə tutulan sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Sığortaçının (təkrarsığortaçının) sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə sığorta hadisələrinin tənzimlənməsi ilə bilavasitə bağlı olan xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Sığortaçının (təkrarsığortaçının) sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə işlərin aparılması xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə sığortaçının (təkrarsığortaçının) hesabət tarixindən sonra almalı olduğu sığorta (təkrarsığorta) haqlarının gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Riyazi ehtiyatların baza hissəsi (süt.II+süt.III+süt.IV+süt.V)
I	II	III	IV	V	VI
1					
2					
3					
...					
Yekun REB	X	X	X	X	

Qeyd: Bu və digər formalarda "sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri" dedikdə,
sığorta müqavilələri və təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə təkrarsığorta
müqavilələri başa düşülür.

İdarə heyətinin sədri _____

(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____

(s.a.a) (imza) M.Y.

Forma № 9-1-1

İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi
hallarından icbari sığorta sinfi üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsi

(sığortanın (təkrarsığortanın) adı)

« » 20 c il tarixə

Sığortanın sinifi

Hesablanmış sığorta haqqı	Komision muzdu (hesablanmış sığorta haqqının 15%-dən çox olmamaqla)	Baza sığorta haqqı (silt.2-silt.3)	Müqavilənin qüvvədə olma müddəti (günlərlə)	Müqavilənin qüvvəyə mindiyi andan hesab tarixinə qədər günlərin sayı	Riyazi ehtiyatların baza hissəsi (silt.2x(silt.3-silt.4)/silt.3)
I	II	III	IV	V	VI
1					
2					
3					
...					

Qeyd: Bu və digər formalarda "sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri" dedikdə, sığorta müqavilələri və təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə təkrarsığorta müqavilələri başa düşülür.

İdarə heyətinin sədri

(s.a.a) (imza)

Baş mühasib

(s.a.a) (imza)

M.Y.

«Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası
üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması
Qaydaları»na Əlavə № 4

Forma № 9-2

Həyatın yaşam sığortası üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsi

(sığortanın (təkrarsığortanın) adı)

« » 20 c il tarixə

Sığortanın sınıfı _____

Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri	Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Sığortanın (təkrarsığortanın) sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə sığorta hadisələrinin tənzimlənməsi ilə birləşməli olan xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Sığortanın (təkrarsığortanın) sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə işlərin aparılması xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə sığortanın (təkrarsığortanın) hesabataş tarixindən sonra alınmış olduğu sığorta (təkrarsığorta) haqlarının gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Riəzi ehtiyatların əəə hissəsi (süt.II+süt.III+süt.IV+süt.V)
I	II	III	IV	V	VI
1					
2					
3					
...					
Yekun REB	X	X	X	X	

İdarə heyətinin sədri _____

(s.a.a)

(imza)

Baş mühasib _____

(s.a.a)

(imza)

M.Y.

Annuitet sığortası üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsi

(müntəzəm sığorta ödənişlərinin məbləği artmayan halda)

« _____ » _____ 20__ c _ il tarixə

	Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri	Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin şərtlərində nazərdə tutulan sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Sığortaçının (təkrarsığortaçının) sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə işlərin aparılması xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Sığortaçının (təkrarsığortaçının) sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə hesabət tarixindən sonra almalı olduğu sığorta (təkrarsığorta) haqlarının gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Riyazi ehtiyatların bəzi hissəsi (süt.II+süt.III-süt.IV)
I	II	III	IV	V	
1					
2					
3					
...					
Yekun REB	X	X	X		

(s.a.a)

(imza)

(s.a.a)

(imza)

M.Y.

«_____» _____ 20_ c _ il tarixə

	Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri	Sığorta ödənişləri dövründə	Yığım dövründə
I	Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri (sığorta ödənişlərindəki artım nəzərə alınmaqla)	Sığortanın (təkrarsığortanın) sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə işlərin aparılması xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri (sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə hesablanan və bölüşdürülən əlavə gəlirlərin məbləği)
II		Sığortanın (təkrarsığortanın) sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə hesabat tarixindən sonra almalı olduğu sığorta (təkrarsığorta) haqlarının gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri (sığorta ödənişlərinin məbləğini artırmadan)
III		Riyazi ehtiyatların baza hissəsi (süt.II+süt. III-süt.IV)	Sığortanın (təkrarsığortanın) sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə işlərin aparılması xərc lərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri
IV			Sığortanın (təkrarsığortanın) sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə hesabat tarixindən sonra almalı olduğu sığorta (təkrarsığorta) haqlarının gətirilmiş gözlənilən dəyəri
V			Riyazi ehtiyatların baza hissəsi (süt. VII+süt.VIII-süt.IX)
VI			Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri (sığorta ödənişləri məbləğlərinin sığortacının (təkrarsığortacının) əlavə gəlirləri hesabına atdırılması nəzərə alınmaqla)
VII			Aralıq məbləğ (süt.XII+süt.VIII-süt.IX)
VIII			Riyazi ehtiyatların baza hissəsi (süt.11 və ya süt.13, böyük olan məbləğ)
IX			
X			
XI			
XII			
XIII			
XIV			
XV			
XVI			
XVII			
XVIII			
XIX			
XX			
XXI			
XXII			
XXIII			
XXIV			
XXV			
XXVI			
XXVII			
XXVIII			
XXIX			
XXX			
XXXI			
XXXII			
XXXIII			
XXXIV			
XXXV			
XXXVI			
XXXVII			
XXXVIII			
XXXIX			
XXXX			
XXXXI			
XXXXII			
XXXXIII			
XXXXIV			
XXXXV			
XXXXVI			
XXXXVII			
XXXXVIII			
XXXXIX			
XXXXX			
XXXXXI			
XXXXXII			
XXXXXIII			
XXXXXIV			
XXXXXV			
XXXXXVI			
XXXXXVII			
XXXXXVIII			
XXXXXIX			
XXXXXX			
XXXXXXI			
XXXXXXII			
XXXXXXIII			
XXXXXXIV			
XXXXXXV			
XXXXXXVI			
XXXXXXVII			
XXXXXXVIII			
XXXXXXIX			
XXXXXXX			
XXXXXXXI			
XXXXXXXII			
XXXXXXXIII			
XXXXXXXIV			
XXXXXXXV			
XXXXXXXVI			
XXXXXXXVII			
XXXXXXXVIII			
XXXXXXXIX			
XXXXXXXI			
XXXXXXXII			
XXXXXXXIII			
XXXXXXXIV			
XXXXXXXV			
XXXXXXXVI			
XXXXXXXVII			
XXXXXXXVIII			
XXXXXXXIX			
XXXXXXXI			
XXXXXXXII			
XXXXXXXIII			
XXXXXXXIV			
XXXXXXXV			
XXXXXXXVI			
XXXXXXXVII			
XXXXXXXVIII			
XXXXXXXIX			
XXXXXXXI			
XXXXXXXII			
XXXXXXXIII			
XXXXXXXIV			
XXXXXXXV			
XXXXXXXVI			
XXXXXXXVII			
XXXXXXXVIII			
XXXXXXXIX			
XXXXXXXI			
XXXXXXXII			
XXXXXXXIII			
XXXXXXXIV			
XXXXXXXV			
XXXXXXXVI			
XXXXXXXVII			
XXXXXXXVIII			
XXXXXXXIX			
XXXXXXXI			
XXXXXXXII			
XXXXXXXIII			
XXXXXXXIV			
XXXXXXXV			
XXXXXXXVI			
XXXXXXXVII			
XXXXXXXVIII			
XXXXXXXIX			
XXXXXXXI			
XXXXXXXII			
XXXXXXXIII			
XXXXXXXIV			
XXXXXXXV			
XXXXXXXVI			
XXXXXXXVII			
XXXXXXXVIII			

M.Y.

Forma № 9-5

Həyatın qeyri-yığım sığortası üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərər ehtiyatı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
« _____ » 20 ____ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sığorta hadisələrinin baş verməsi və (və ya) sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi rübləri	Sətrin kodu	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərər hesabət tarixinə məbləği	Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi ilə əlaqədar sığortalılara (təkrarsığortalılara) qaytarılmalı olan sığorta (təkrarsığorta) haqlarının hesabət tarixinə məbləği	Zərərərin tənzimlənməsi xərcələri (süt.III+süt. IV)x0,03	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərər ehtiyatı (süt.III+süt.IV+süt.V)
I	I I	III	IV	V	VI
...	01	...	...	...	...
rüb 11	02				
rüb 10	03				
rüb 9	04				
rüb 8	05				
rüb 7	06				
rüb 6	07				
rüb 5	08				
rüb 4	09				
rüb 3	10				
rüb 2	11				
rüb 1	12				
Hesabat tarixi ilə qurtaran rüb	13				
Yekun BTZE	X				

Qeyd: 1. Sığortaçının bu formada əks olunmayan rüblər üçün tənzimlənməmiş zərərər və (və ya) vaxtından əvvəl xitam verilmiş sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri olduqda, bu formaya zəruri sayda rüblər əlavə edilir. 2. III və IV sütunların doldurulması üçün "Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinin uçotu" və "Zərərərin uçotu" jurnallarından istifadə edilir.

İdarə heyətinin sədri _____

(s.a.a)

(imza)

Baş mühasib _____

(s.a.a)

(imza)

M.Y.

Forma № 9-6

Həyatın yaşam sığortası üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənmemiş zərərər ehtiyatı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
« » 20 c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sığorta hadisələrinin baş verməsi və (və ya) sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrin ə vaxtından xitam verilməsi rübləri	Sətri n kodu	Bildirilm iş, lakin tənzimlə nməmiş zərərələrin hesabat tarixinə məbləği	Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi ilə əlaqədar hesabat tarixinə sığortalılara (təkrarsığortalı ara) qaytarılan məbləğlər	Zərərələrin tənzimlənməsi xərcələri (süt.III+süt.IV)x0 ,03	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərər ehtiyatı (süt.III+süt.IV+süt. V)
I	II	III	IV	V	VI
...	01	...	...	...	...
rüb 11	02				
rüb 10	03				
rüb 9	04				
rüb 8	05				
rüb 7	06				
rüb 6	07				
rüb 5	08				
rüb 4	09				
rüb 3	10				
rüb 2	11				
rüb 1	12				
Hesabat tarixi ilə qurtaran rüb	13				
Yekun BTZE	X				

Qeyd: 1. Sığortaçının bu formada əks olunmayan rüblər üçün tənzimlənməmiş zərərələri və (və ya) vaxtından əvvəl xitam verilmiş sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri olduqda, bu formaya zəruri sayda rüblər əlavə edilir.

2. III və IV sütunların doldurulması üçün "Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinin uçotu" və "Zərərələrin uçotu" jurnallarından istifadə edilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y.

«Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta
ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları»na Əlavə № 4

Forma № 9-7

Həyatın qeyri-yığım sığortası üzrə baza təkrarsığorta haqqı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«__»_____20__ c _il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Təkrarsığorta müqavilələri (təkrarsığortaya verilmiş risklər üzrə)	Təkrarsığorta müqaviləsinin bağlandığı tarix	Hesablanmış təkrarsığorta haqqı	Komisiyon muzzdu	Baza təkrarsığorta haqqı (süt.II-süt.III)
I	II	III	IV	V
I qrup təkrarsığortaçılar				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun				
II qrup təkrarsığortaçılar				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun				
III qrup təkrarsığortaçılar				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun				
IV qrup təkrarsığortaçılar				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun				
Yekun BTSH				

İdarə heyətinin sədri _____

(s.a.a)

(imza)

Baş mühasib _____

(s.a.a)

(imza)

M.Y.

Forma № 9-8

Həyatın qeyri-yığım sığortası üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların
payı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«__»_____20_ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Təkrarsığorta müqavilələri (təkrarsığortaya verilmiş risklər üzrə)	Baza təkrarsığorta haqqı	Təkrarsığorta təminatının müddəti (günlərlə)	Təkrarsığorta təminatının başlandığı andan hesabət tarixinədək günlərin sayı	Qazanılmamış təkrarsığorta haqqı (süt.IIx(süt.III-süt.IV)/süt.III)
I	II	III	IV	V
I qrup təkrarsığortaçıları				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun		X	X	
II qrup təkrarsığortaçıları				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun		X	X	
III qrup təkrarsığortaçıları				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun		X	X	
IV qrup təkrarsığortaçıları				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun		X	X	
Yekun		X	X	

QEYD: 1. II sütunda «Sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları»na 4 sayılı Əlavədəki Forma № 9-7-nin IV sütunu üzrə təkrarsığortaçıların qruplarından asılı olaraq alınan məbləğlər göstərilir.

2. "Yekun" sətri üzrə V sütunda həmin sütun üzrə əvvəlki sətirlərdəki "Aralıq yekun"ların cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y.

Forma № 9-9

Həyatın qeyri-yığım sığortası üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

« » 20 c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Təkrarsığortaçıların qrupları	Riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı	Təkrarsığortaçıların qrupları üzrə əmsallar %	Riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi (süt.IIxsüt.III)
I	II	III	IV
I qrup təkrarsığortaçıları		0	
II qrup təkrarsığortaçıları		15	
III qrup təkrarsığortaçıları		25	
IV qrup təkrarsığortaçıları		50	
YEKUN		X	

QEYD:

1. II sütunda «Sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları»na 4 sayılı Əlavədəki Forma № 9-8-in V sütunu üzrə alınan müvafiq "Aralıq yekun"lar göstərilir.
2. "Yekun" sətri üzrə IV sütunda həmin sütun üzrə əvvəlki sətrlərdəki məbləğlərin cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y

«Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta
ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları»na Əlavə № 4

Forma № 9-10

Həyatın qeyri-yığım sığortası üzrə qazanılmış məcmu sığorta haqları

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

« _____ » 20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Zərərlərin baş verməsi rübləri	Sətrin kodu	Rüb ərzində hesablanmış məcmu sığorta haqları	Rübün əvvəlinə riyazi ehtiyatlar	Rübün sonuna riyazi ehtiyatlar	Rüb ərzində qazanılmış məcmu sığorta haqları (süt.III+süt.IV-süt.V)
I	II	III	IV	V	VI
rüb 1	01				
rüb 2	02				
rüb 3	03				
rüb 4	04				
rüb 5	05				
rüb 6	06				
rüb 7	07				
rüb 8	08				
rüb 9	09				
rüb 10	10				
rüb 11	11				
Hesabat tarixi ilə qurtaran rüb	12				

QEYD: III sütunun hər bir sətirində müvafiq rüb ərzində bağlanmış sığorta və təkrarsığorta (təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə) müqavilələri üzrə hesablanmış sığorta və təkrarsığorta haqlarının cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____

(s.a.a)

(imza)

Baş mühasib _____

(s.a.a)

(imza)

M.Y.

Forma № 9-11

Həyatın qeyri-yığım sığortası üzrə üçbucaq metodu ilə hesablanmış baş vermiş,
lakin bildirilməmiş zərərələr ehtiyatı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
«_____» _____ 20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

		Sətri n kodu	Zərərələrin ödənilməsi (inkışafı) rübləri						Qazanılmış məcmu sığorta haqları	Ödənilmiş zərərələr əmsali	Baş vermiş zərərələrin gözlənilən əmsali	Baş vermiş zərərələrin gözlənilən məbləği	Baş vermiş, lakin ödənilməmiş zərərələrin məcmu məbləği	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərələrin məbləği	Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərələrin məcmu məbləği
			1	2	...	10	11	12							
1		2	3	4	...	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Zərərələrin baş verməsi rübləri	1	01			...										
	2	02			...			X							
	3	03			...		X	X							
	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	10	10				X	X	X							
	11	11			X	X	X	X							
	12	12		X	X	X	X	X							

Zərərlərin baş verməsi rübləri ərzində baş vermiş və zərərlərin ödənilməsi (inkışafı) rübünün sonunadək ödənilmiş zərərlərin məcmu məbləği	13			...				X	X	X	X	X	X	X
Zərərlərin baş verməsi rübləri (axırncı rüb istisna olmaqla) ərzində baş vermiş və zərərlərin ödənilməsi (inkışafı) rübünün sonunadək ödənilmiş zərərlərin məcmu məbləği	14			...			X	X	X	X	X	X	X	X
Zərərlərin inkışafı əmsalları	15			...				X	X	X	X	X	X	X
Zərərlərin inkışafı amilləri	16			...				X	X	X	X	X	X	X
Geçikmə amilləri	17			...				X	X	X	X	X	X	X
Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin məbləği	18	X	X	...	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Üçbucaq metodu ilə hesablanmış BVBZE	19	X	X	...	X	X	X	X	X	X	X	X	X	

Qeyd: 1.x(i,j) məbləğləri "Zərərlərin uçotu" jurnalına əsasən hesablanır.

2. Kodu N+6 olan sətir üzrə (N+9)-cu sütunda baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin məcmu məbləği göstərilir.

3. Kodu N+7 olan sətir üzrə (N+9)-cu sütunda baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin məcmu məbləğinin 1,03-ə vurulmasından alınan məbləğ göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____

Baş mühasib _____

M.Y.

*«Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta
ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları»na Əlavə № 4*

Forma № 9-12

**Həyatın qeyri-yığım sığortası üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər
ehtiyatı**

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

« ____ » _____ 20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sıra №-si	Göstəriciləri adı	Sətrin kodu	Məbləğ
I	II	III	IV
1	Hesabat tarixinə BVBE-nin üçbucaq metodu ilə hesablanmış məbləği	1000	
2	Hesabat tarixinə BTZE-nin 25 %-i	1100	
3	Hesabat tarixindən əvvəlki 4 rüb ərzində qazanılmış məcmu sığorta haqlarının 2,5 %-i	1200	
4	Hesabat tarixinə BVBE ("1000", "1100" və "1200"-dən böyük olanı)	1300	

Qeyd: 1. Kodu 1000 olan sətirdə 9-11 №-li formanın yekun məbləği göstərilir.
2. Kodu 1100 olan sətirdə 9-5 №-li formanın yekunu üzrə məbləğin 25%-i
göstərilir.
3. Kodu 1200 olan sətirdə 9-10 №-li forma üzrə sonuncu 4 rüb ərzində
qazanılmış məcmu sığorta haqlarının 2,5%-i göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____

(s.a.a)

(imza)

Baş mühasib _____

(s.a.a)

(imza)

M.Y.

«Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta
ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları»na Əlavə № 4

Forma № 9-13

Həyatın qeyri-yığım sığortası üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

« ____ » _____ 20 ____ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sığorta hadisələrinin baş verməsi və (və ya) təkrarsığorta müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi (şərtlərinin dəyişdirilməsi) rübləri	Sətrin kodu	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlərin hesabat tarixinə məbləği	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlərdə təkrarsığortalının payı	Təkrarsığorta müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi (şərtlərinin dəyişdirilməsi) ilə əlaqədar təkrarsığortalılara qaytarılmalı olan təkrarsığorta haqlarının hesabat tarixinə məbləği	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı (süt.3-süt.4+süt.5)
1	2	3	4	5	6
...	01	...	...	...	...
rüb 11	02				
rüb 10	03				
rüb 9	04				
rüb 8	05				
rüb 7	06				
rüb 6	07				
rüb 5	08				
rüb 4	09				
rüb 3	10				

rüb 2	11				
rüb 1	12				
Hesabat tarixi ilə qurtaran rüb	13				
Yekun BTZE	X				

Qeyd: 1. Bu formada "təkrarsığorta müqavilələri" dedikdə, təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə təkrarsığorta müqavilələri başa düşülür. 2. Təkrarsığortalının bu formada əks olunmayan rüblər üçün tənzimlənməmiş zərərləri və (və ya) vaxtından əvvəl xitam verilmiş təkrarsığorta müqavilələri olduqda bu formaya zəruri sayda rüblər əlavə edilir. 3. III, IV və V sütunların doldurulması üçün "Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinin uçotu" və "Zərərlərin uçotu" jurnallarından istifadə edilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza) M.Y.

Forma № 9-14

Həyatın qeyri-yığım sığortası üzrə qazanılmış məcmu təkrarsığorta haqları

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
« ____ » _____ 20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi

Zərərlərin baş verməsi rübləri	Sətri n kodu	Rüb ərzində hesablanmış məcmu təkrarsığorta haqları	Rübün əvvəlinə riyazi ehtiyatlarda təkrarsığortaçıların payı	Rübün sonuna riyazi ehtiyatlarda təkrarsığortaçıların payı	Rüb ərzində qazanılmış məcmu təkrarsığorta haqları (süt.III+süt.IV-süt.V)
I	II	III	IV	V	VI
rüb 1	01				
rüb 2	02				
rüb 3	03				
rüb 4	04				
rüb 5	05				
rüb 6	06				
rüb 7	07				
rüb 8	08				
rüb 9	09				
rüb 10	10				
rüb 11	11				
Hesabat tarixi ilə qurtaran rüb	12				

QEYD: III sütunun hər bir sətirində müvafiq rüb ərzində bağlanmış təkrarsığorta (təkrarsığortaya verilmiş risklər üzrə) müqavilələri üzrə hesablanmış təkrarsığorta haqlarının cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____ M.Y.
(s.a.a) (imza)

Forma № 9-15

Həyatın qeyri-yığıl sığortası üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payının üçbucaq metodu ilə hesablanması

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
«____»_____20__ c _il tarixə

Sığortanın sinifi

		Sətrin kodu	Zərərlərin ödənilməsi (inkışafı) rübləri						Qazanılmış məcmu təkrarsığorta haqları	Ödənilmiş zərərər əmsalı	Baş vermiş zərərərin gözlənilən əmsalı	Baş vermiş zərərərin gözlənilən məbləği	Baş vermiş, lakin ödənilməmiş zərərərin məcmu məbləği	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərərin məbləği	Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərərin məcmu məbləği
			1	2	...	10	11	12							
1		2	3	4	...	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Zərərərlərin baş verməsi rübləri	1	01			...										
	2	02			...			X							
	3	03			...		X	X							
	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	10	10			...	X	X	X							
	11	11			X	X	X	X							
	12	12		X	X	X	X	X							

Zərərlərin baş verməsi rübləri ərzində baş vermiş və zərərlərin ödənilməsi (inkışafı) rübünün sonunadək ödənilmiş zərərlərin məcmu məbləği	13			...				X	X	X	X	X	X	X
Zərərlərin baş verməsi rübləri (axırındı rüb istisna olmaqla) ərzində baş vermiş və zərərlərin ödənilməsi (inkışafı) rübünün sonunadək ödənilmiş zərərlərin məcmu məbləği	14			...			X	X	X	X	X	X	X	X
Zərərlərin inkışafı əmsalları	15			...				X	X	X	X	X	X	X
Zərərlərin inkışafı amilləri	16			...				X	X	X	X	X	X	X
Geçikmə amilləri	17			...				X	X	X	X	X	X	X
Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin məbləği	18	X	X	...	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
BVBZE-də təkrarsığortaçıların payının üçbucaq metodu ilə hesblanmış məbləği	19	X	X	...	X	X	X	X	X	X	X	X	X	

Qeyd: 1. x(i,j) məbləğləri "Zərərlərin uęotu" jurnalına əsasən hesablanır.
2. Kodu N+6 olan sətir üzrə (N+9)-cu sütunda baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin məcmu məbləği göstərilir.
3. Kodu N+7 olan sətir üzrə (N+9)-cu sütunda baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin məcmu məbləğinin 1,03-ə vurulmasından alınan məbləğ göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____

Baş mühasib _____

M.Y.

Forma № 9-16

**Həyatın qeyri-yığım sığortası üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərnlər ehtiyatında
təkrarsığortaçıların payı**

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«___» _____ 20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sıra №- si	Göstəriciləri adı	Sətrin kodu	Məbləğ
1	2	3	4
1	Hesabat tarixinə BVBZE-də təkrarsığortaçıların payının üçbucaq metodu ilə hesablanmış məbləği	2000	
2	Hesabat tarixinə BTZE-də təkrarsığortaçıların payının 25 %-i	2100	
3	Hesabat tarixindən əvvəlki 4 rüb ərzində qazanılmış məcmu təkrarsığorta haqlarının 2,5 %-i	2200	
4	Hesabat tarixinə BVBZE-də təkrarsığortaçıların payı("2000", "2100" və "2200"-dən böyük olanı)	2300	

Qeyd:

1. Kodu 2000 olan sətirdə 9-15 №-li formanın yekunu göstərilir.
2. Kodu 2100 olan sətirdə 9-13 №-li formanın yekunu üzrə məbləğin 25%-i göstərilir.
3. Kodu 2200 olan sətirdə 9-14 №-li forma üzrə sonuncu 4 rüb ərzində qazanılmış məcmu
təkrarsığorta haqlarının 2,5%-i göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____

(s.a.a)

(imza)

Baş mühasib _____

(s.a.a)

(imza)

M.Y.

Forma № 9-17

Həyatın yaşam sığortası üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

« » _____ 20 _____ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Təkrarsığortaya verilmiş sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri	Təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payının gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə təkrarsığortaçıların sığorta hadisələrinin tənzimlənməsi ilə bilavastə bağlı olan xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə təkrarsığortaçıların işlərin aparılması xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə təkrarsığortaçıların hesabət tarixindən sonra almalı olduqları təkrarsığorta haqlarının gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı (süt. II+süt. III+süt. IV-süt. V)
I	II	III	IV	V	VI
I qrup təkrarsığortaçıları					
1					
2					
...					
Aralıq yekun	X	X	X	X	
II qrup təkrarsığortaçıları					
1					
2					
...					
Aralıq yekun	X	X	X	X	
III qrup təkrarsığortaçıları					
1					
2					
...					
Aralıq yekun	X	X	X	X	
IV qrup təkrarsığortaçıları					
1					

2					
...					
Aralıq yekun	X	X	X	X	
YEKUN	X	X	X	X	

Qeyd: Yekun sətiri üzrə VI sütunda həmin sütun üzrə əvvəlki sətirlərdəki "Aralıq yekun"ların cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza) M.Y.

Forma № 9-18

Həyatın yaşam sığortası üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi

(sığortanın (təkrarsığortanın) adı)

«___» _____ 20___ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Təkrarsığortaçıları n qrupları	Riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı	Təkrarsığortaçıları n qrupları üzrə əmsallar, %	Riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi (süt.IIxsüt.III)
I	II	III	IV
I qrup təkrarsığortaçıları		0	
II qrup təkrarsığortaçıları		15	
III qrup təkrarsığortaçıları		25	
IV qrup təkrarsığortaçıları		50	
YEKUN		X	

QEYD:

- II sütunda «Sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları»na 4 sayılı Əlavədəki Forma № 9-17-nin VI sütunu üzrə alınan müvafiq "Aralıq yekun"lar göstərilir.
- "Yekun" sətri üzrə IV sütunda həmin sütun üzrə əvvəlki sətrlərdəki məbləğlərin cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y

Forma № 9-19

Həyatın yaşam sığortası üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

« ____ » _____ 20 ____ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sığorta hadisələrinin baş verməsi və (və ya) təkrarsığorta müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi (şərtlərinin dəyişdirilməsi) rübləri	Sətrin kodu	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş iş zərərlərin hesabət tarixinə məbləği	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlərdə təkrarsığortalının payı	Təkrarsığorta müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi (şərtlərinin dəyişdirilməsi) ilə əlaqədar təkrarsığortalılara qaytarılmalı olan təkrarsığorta haqlarının hesabət tarixinə məbləği	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı (süt.3-süt.4+süt.5)
1	2	3	4	5	6
...	01	...	...	...	...
rüb 11	02				
rüb 10	03				
rüb 9	04				
rüb 8	05				
rüb 7	06				
rüb 6	07				
rüb 5	08				

rüb 4	09				
rüb 3	10				
rüb 2	11				
rüb 1	12				
Hesabat tarixi ilə qurtaran rüb	13				
Yekun BTZE	X				

- Qeyd: 1. Bu formada "təkrarsığorta müqavilələri" dedikdə, təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə təkrarsığorta müqavilələri başa düşülür.
2. Təkrarsığortalının bu formada əks olunmayan rüblər üçün tənzimlənməmiş zərərləri və (və ya) vaxtından əvvəl xitam verilmiş təkrarsığorta müqavilələri olduqda bu formaya zəruri sayda rüblər əlavə edilir.
3. III, IV və V sütunların doldurulması üçün "Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinin uçotu" və "Zərərlərin uçotu" jurnallarından istifadə edilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y.

Forma № 9-20

Annuitet sığortası üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı
(müntəzəm sığorta ödənişlərinin məbləği artmayan halda)

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

« ____ » _____ 20 ____ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Təkrarsığorta- ya verilmiş sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri	Təkrarsığortaya verilmiş sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payının gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Təkrarsığortaya verilmiş sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə təkrarsığortaçıların işlərin aparılması xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Təkrarsığortaya verilmiş sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə təkrarsığortaçıların hesab tarixindən sonra almalı olduqları təkrarsığorta haqlarının gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı (süt.II+süt.III-süt.IV)
I	II	III	IV	V
I qrup təkrarsığortaçılar				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun	X	X	X	
II qrup təkrarsığortaçılar				
1				
2				
3				
...				

Aralıq yekun	X	X	X	
III qrup təkrarsığortaçılar				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun	X	X	X	
IV qrup təkrarsığortaçılar				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun	X	X	X	
YEKUN	X	X	X	

Qeyd: "Yekun" sətəri üzrə V sütündə həmin sütun üzrə əvvəlki sətirlərdəki "Aralıq yekun"ların cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____ (s.a.a) _____ (imza)

Baş mühasib _____ (s.a.a) _____ (imza)

M.Y.

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

« _____ » _____ 20_ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi

Təkrərsığortaya verilmiş sığorta (təkrərsığorta) müqavilələri		Sığorta ödənişləri dövründə					Yığım dövründə						
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV
I qrup təkrərsığortaçılar													
1													
2													
3													
...													
Arahiq yekun	X	X	X		X		X	X	X	X	X	X	

II qrup təkrarsığortaçılar													
1													
2													
3													
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XII I	XI V
...													
Aralıq yekun	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	
III qrup təkrarsığortaçılar													
1													
2													
3													
...													
Aralıq yekun	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	
IV qrup təkrarsığortaçılar													
1													
2													
3													
...													
Aralıq yekun	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	
Yekun	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	

QEYD: 1. Hesabat tarixinin sığorta ödənişləri dövrünə və ya yığım dövrünə aid olmasından asılı olaraq, müvafiq hesablamaların aparılması üçün V və ya XIV sütunun yekunu qəbul edilir. 2. Müvafiq sütunun yekunu həmin sütun üzrə əvvəlki sətirlərdəki "Aralıq yekun"ların cəminə bərabərdir.

İdarə heyətinin sədri _____

(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____

(s.a.a) (imza)

M.Y.

Forma № 9-22

Annuitet sığortası üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi
(müntəzəm sığorta ödənişlərinin məbləğinin artmadığı halda)

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
« ____ » _____ 20 ____ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Təkrarsığortaçıların qrupları	Riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı	Təkrarsığortaçıların qrupları üzrə əmsallar, %	Riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi (süt.IIxsüt.III)
I	II	III	IV
I qrup təkrarsığortaçıları		0	
II qrup təkrarsığortaçıları		15	
III qrup təkrarsığortaçıları		25	
IV qrup təkrarsığortaçıları		50	
YEKUN		X	

Qeyd: 1. II sütunda "Sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması qaydaları"na 4 sayılı Əlavədəki 9-20 №-li formanın V sütunu üzrə alınan müvafiq "Aralıq yekun"lar göstərilir.
2."Yekun" sətri üzrə IV sütunda həmin sütun üzrə əvvəlki sətrlərdəki məbləğlərin cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y

Forma № 9-23

Annuitet sığortası üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi
(müntəzəm sığorta ödənişlərinin məbləği artan halda)

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

« ____ » _____ 20 ____ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Təkrarsığortaçıların qrupları	Riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı	Təkrarsığortaçıların qrupları üzrə əmsallar	Riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi (süt.IIxsüt.III)
I	II	III	IV
I qrup təkrarsığortaçılar		0%	
II qrup təkrarsığortaçılar		15%	
III qrup təkrarsığortaçılar		25%	
IV qrup təkrarsığortaçılar		50%	
YEKUN		X	

Qeyd: 1. II sütunda "Sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması qaydaları"na 4 sayılı Əlavədəki 9-21 №-li formanın V və ya XIV sütunu üzrə alınan müvafiq "Aralıq yekun"lar göstərilir. 2."Yekun" sətiri üzrə IV sütunda həmin sütun üzrə əvvəlki sətirlərdəki məbləğlərin cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____

(s.a.a)

(imza)

Baş mühasib _____

(s.a.a)

(imza)

M.Y

Forma № 9-24

Həyat sığortası üzrə xalis sığorta ehtiyatları

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«_____» _____ 200_ c _ il tarixə

(manatla)

Sıra №-si	Sığorta ehtiyatlarının tərkib hissələri	Sığortanın sinifləri	Ümumi məbləğ	Təkrarsığortaçıların payı	Xalis sığorta ehtiyatları (süt.4-süt.5)
1	2	3	4	5	6
1	Riyazi ehtiyatlar	Həyatın ölüm halından sığortası			
		Həyatın yaşam sığortası			
		Annutet sığortası			
		Əmək qabiliyyətinin sığortası			
		Sağalmaz xəstəliklərdən sığorta			
		İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta			
		Aralıq yekun			
2	Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərər ehtiyatı	Həyatın ölüm halından sığortası			
		Sağalmaz xəstəliklərdən sığorta			
		İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta			
		Aralıq yekun			
3	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərər ehtiyatı	Həyatın ölüm halından sığortası			
		Həyatın yaşam sığortası			
		Sağalmaz xəstəliklərdən sığorta			
		İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta			
		Aralıq yekun			
Yekun	X	X			

Qeyd:

- Riyazi ehtiyatların müəyyən edildiyi sığorta sinifləri üzrə IV sütunda müvafiq olaraq 9-1 və 9-9, 9-2 və 9-18, 9-3 və 9-22, 9-4 və 9-23 №-li Formaların yekun məbləğlərinin cəmi, V sütunda isə 9-8, 9-17, 9-20 və 9-21 №-li Formaların yekun məbləğləri göstərilir.
- Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərər ehtiyatının müəyyən edildiyi sığorta sinifləri üzrə IV sütunda 12 №-li Formanın, V sütunda isə 16 №-li Formanın yekun məbləği göstərilir.
- Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərər ehtiyatının müəyyən edildiyi sığorta sinifləri üzrə IV sütunda müvafiq olaraq 9-5 və 9-6 №-li Formaların, V sütunda isə 9-13 və 9-19 №-li Formaların yekun məbləğləri göstərilir.
- "Yekun" sətri üzrə IV, V və VI sütunlarda həmin sütunlar üzrə əvvəlki sətrlərdəki "Aralıq yekun"ların cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____

Baş mühasib _____

M.Y.